

Начало > Предприемане на съдебни действия > Правни системи на ЕС и държавите членки > **Национални съдебни системи**

Национални съдебни системи

Съдебните системи на държавите-членки са много различни и отразяват разлики в националните съдебни традиции.

Съдилища

В повечето държави-членки има различни видове съдилища. Обикновено могат да бъдат определени три основни вида съдилища:

обикновени съдилища,

специализирани съдилища, и/или

съдилища, които се занимават с конституционни въпроси.

Обикновените съдилища обичайно разглеждат спорове по гражданскоправни въпроси (т.е. спорове между граждани и/или предприятия) и/или наказателноправни въпроси. Освен това много държави-членки са създали съдилища за специфични въпроси, например спорове между публични органи и граждани или предприятия (административни въпроси и др.).

В допълнение различни държави-членки имат институции или съдилища, чиято цел е да гарантират спазването на конституцията. Много от тези съдилища или институции могат да бъдат запитани дали определен закон или законодателство е в съответствие с конституционните изисквания. Някои от тях разглеждат индивидуални дела, но обикновено само като последна инстанция.

Отвъд информацията, предоставена в специфичните страници за държавите (виж списъка със знамената вдясно), можете да намерите ценна информация на следните европейски уебсайтове (следният списък не е изчерпателен):

Европейски съдебен атлас — съдържа инструмент за търсене, с който да се определи компетентният съд,

Асоциация на държавните съвети и върховните административни юрисдикции на Европейския съюз (ACA Europe) — „Обиколка на Европа“, по-специално насочена към спорове по конституционни и административни въпроси,

Мрежа на председателите на върховните съдилища — информация относно върховните съдилища на държавите-членки.

Намиране на правилния съд

Ако се страна по съдебно производство или ако очаквате да станете страна по производство, ще трябва да определите съда, който е компетентен да разгледа вашето дело, или с други думи — който има юрисдикция в този случай. Ако се обърнете към неподходящия съд или ако е спорен въпросът с компетентността, има риск от значително забавяне в производството или дори отхвърляне на вашия иск поради липса на компетентност.

Ако дадено съдебно дело е трансгранично и например засяга страни, които живеят в различни държави-членки, първо ще трябва да определите в коя държава-членка трябва да се осъществи производството. Разделът „[Завеждане на дело](#)“ от портала може да ви даде насоки в този процес.

Други съдебни органи и институции

Освен съдилищата съдебната система в повечето държави-членки се състои и от други съдебни органи и институции, които упражняват публична власт, например прокурори или окръжни прокурори при определени дела, нотариуси или съдебни изпълнители. Що се отнася до частните адвокати, нотариуси и свързани с тях професии с важни функции в съдебната система, моля вижте страницата относно [юридическите професии](#). Прокурорската служба или прокуратурата, която се счита за част от съдебната система в много държави членки, играе важна роля при наказателните производства. Задълженията и статутът на прокурорите се различават в значителна степен в отделните държави-членки. Повече информация, свързана с тази тема, може да се намери, като се избере знамето на съответната държава-членка в раздела относно **обикновените съдилища**, както и на следните уебсайтове:

Уебсайтът на [Консултативния съвет на европейските прокурори](#) в рамките на Съвета на Европа осигурява профили на държавите-членки на ЕС и други европейски държави,

Европейска съдебна мрежа по наказателноправни въпроси.

Последна актуализация: 06/10/2020

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Белгия

Настоящият раздел предоставя кратък преглед на организацията на съдилищата.

Организация на правораздаването — съдебна система

Правната система на Белгия е **система с цивилистична традиция**, която включва съвкупност от кодифицирани норми, прилагани и тълкувани от съдиите.

В Белгия организацията на съдилищата е **въпрос само от федерална компетентност**.

Принципи

Преди да представим организацията на съдебната система в Белгия, е уместно да припомним някои конституционни и общи принципи, **отнасящи се до организацията на съдебната власт**.

Наред с другите две власти — законодателната и изпълнителната, — Конституцията е въвела и съдебна власт, която се упражнява от съдилищата. По този начин съдилищата са обединени в една **независима власт** паралелно с другите власти, предвидени в Конституцията. Съдебната власт се упражнява от юрисдикциите при спазване на конституционните и законовите разпоредби. Тя има за задача да правораздава. Следователно тя прилага правото — постановява решения по гражданскоправните спорове и прилага наказателноправните разпоредби спрямо лицата, извършили престъпление. Магистратите се делят на две групи — „седащи“ (съдиите и съветниците в съдилищата) и „правостоящи“ (прокурорите).

Съгласно разпоредбите на членове 144 и 145 от Конституцията споровете относно граждански права са от изключителната компетентност на първоинстанционните съдилища (les tribunaux), а споровете относно политически права са от компетентността на първоинстанционните съдилища, с изключение на предвидените в закона случаи.

Съдилищата и юрисдикциите, натоварени с решаването на спорове, могат да се създават единствено по силата на закон. Съгласно член 146 от Конституцията не могат да се създават извънредни комисии и съдилища, независимо под какво название.

Заседанията на съдилищата са **публични**, освен ако публичността би застрашила обществения ред или добрите нрави, в който случай това обстоятелство се постановява с решение на съда (член 148, алинея 1 от Конституцията). Принципът за публичност на съдебните заседания позволява, наред с другото, да се гарантира прозрачността на правораздаването.

Всички съдебни решения трябва да бъдат **мотивирани**. Те се постановяват в публично съдебно заседание (член 149 от Конституцията).

Задължението за мотивиране, наложено от Конституцията и от член 780 от Кодекса за работата на съдилищата (*Code judiciaire*), означава, че съдията трябва да разгледа и да даде отговор по всички фактически и правни основания, изложени в становищата на страните. Мотивите трябва да бъдат изчерпателни, ясни, точни и подходящи. Задължението за мотивиране на съдебните решения, подобно на независимостта на съдиите, представлява гаранция за страните по делото срещу евентуален произвол от страна на съда. То им позволява също така да преценят, като имат предвид мотивите, дали да подадат апелативна жалба пред апелативния или Касационния съд.

В член 151, параграф 1 от Конституцията са закрепени както **независимостта на съдиите** при изпълнението на правораздавателните им функции, така и независимостта на прокуратурата при извършване на отделните разследвания и при наказателното преследване, без обаче да се засяга правото на компетентния министър да разпорежда провеждане на наказателно преследване и да приема задължителни насоки в областта на наказателната политика, включително по отношение на политиката на разследване и наказателно преследване.

Съгласно параграф 4 от същата разпоредба мировите съдии, съдиите в първоинстанционните съдилища, съветниците в по-горните съдилища и в Касационния съд се **назначават от краля** при условията и реда, предвидени в закона.

Съдиите се назначават за цял живот. Те се пенсионираат на възраст, определена в закона, и получават предвидената в закона пенсия. Никой съдия не може да бъде лишен от длъжността си, нито да бъде отстранен, освен ако това бъде направено със съдебно решение. Преместването на съдия на друго работно място може да се извърши само чрез ново назначение и със съгласието на самия съдия (член 152 от Конституцията). Кралят също така назначава и освобождава от длъжност прокурорите към различните видове съдилища (член 153 от Конституцията).

Възнагражденията на работещите в системата на съдилищата се определят със закон (член 154 от Конституцията).

Съдиите не могат да приемат да заемат предлагани от правителството длъжности на трудов договор, освен ако ги изпълняват безвъзмездно и длъжността не води до несъвместимост, предвидена в закона (член 155 от Конституцията).

Видове юрисдикции

В Белгия са обособени пет големи съдебни области, които са под **юрисдикцията на петте апелативни съдилища**: Брюксел, Лиеж, Монс, Гент и Антверпен.

Тези съдебни области (юрисдикции) са разделени на съдебни райони, във всеки от които функционира по един **първоинстанционен съд (tribunale première instance)**. На територията на Белгия има 12 съдебни района. В съдебния район на Брюксел има две първоинстанционни съдилища — едно, в което се използва нидерландски език, и второ, в което се използва френски език.

Освен това в съдебните райони функционират **9 трудови съдилища** и **9 търговски съдилища**.

От своя страна съдебните райони са разделени на съдебни околии (*cantons judiciaires*), във всяка от които има по един **мирови съд (justicedepaix)**. На територията на Белгия има 187 околии.

Във всяка от десетте провинции, както и в административния столичен регион Брюксел, функционира по един **наказателен съд (cour d'assises)**.

Наказателният съд не е постоянна юрисдикция. Той се свиква всеки път, когато пред него бъде отправено обвинение срещу обвиняеми.

Характерът и тежестта на престъплението, естеството на спора, както и размерът на сумите по спора определят **вида юрисдикция**, която трябва да бъде сезирана.

В някои случаи естеството на спора е определящо за това кой съд трябва да бъде сезиран. Така например по споровете между съседи е компетентен мировият съдия, а на първоинстанционния съд са подсъдни бракоразводните дела. В други случаи критерият е в какво качество се явяват страните. По принцип поголямата част от споровете между търговци се отнасят пред търговския съд.

След като бъде определен видът на компетентния съд, трябва да се определи **мястото**, където ще се гледа делото.

По граждански дела делото може да бъде гледано от съдията по местожителството на ответника или от съдията по мястото на поемане на задължението или където то трябва да бъде изпълнено.

Наказателните дела могат да бъдат подсъдни на съда по местоизвършването на престъпното деяние, на съда по местопребиваване на заподозрения и на съда по мястото, където евентуално се намира последният. По отношение на юридическите лица, компетентен е съдът по мястото на регистрация на седалището или този по мястото на извършване на дейност на съответното юридическо лице.

Видове съдилища и тяхната йерархия:

Различните съдилища, обхванати от правораздавателната система, са организирани в йерархична структура, като тя е следната:

4	КАСАЦИОНЕН СЪД (COUR DE CASSATION)		
3	Апелативни съдилища (Cours d'appel)	Апелативни трудови съдилища (Cours du travail)	Наказателни съдилища (Cours d'assises)
2	Първоинстанционни съдилища (Tribunaux de première instance)	Трудови съдилища (Tribunaux du travail)	Търговски съдилища (Tribunaux du commerce)
1	Мирови съдилища (Justices de paix)		Полицейски съдилища (Tribunaux de police)

Решенията на по-ниско стоящите съдилища се наричат *jugements/vonnissen*. Решенията на апелативните, трудовите и наказателните съдилища и на Касационния съд се наричат *arrêts/arresten*.

Гражданските съдилища разглеждат преди всичко частноправни спорове както между физически, така и между юридически лица.

Целта на **наказателните съдилища** е да санкционират извършителите на наказуеми деяния с предвидените в закона наказания (лишаване от свобода, полагане на принудителен труд, глоба и др.).

Понякога една от страните може да не е съгласна с постановеното от съда решение. Съществуват редица **способи за обжалване**, чрез които страните по делото, а в определени случаи и трети лица, могат да постигнат постановяване на ново решение по дело, което вече е разгледано от една юрисдикция. Способите за обжалване се делят на две категории — обикновени и извънредни.

Обикновените **способи за обжалване** биват два вида: възражение (*opposition*) и въззивна (апелативна) жалба (*appel*).

Възражението дава възможност на ответника, срещу когото е постановено неприсъствено решение, да възрази против решението. В този случай постановилият решението съд се сезира отново с делото и трябва да го разгледа в неговата цялост.

С изключение на ограничен брой случаи, при които това не е възможно, **въззивното обжалване** е право, което може да се упражни от всички засегнати страни. Както осъденият, гражданският ищец, ищецът и ответникът, така и прокуратурата могат да поискат повторно разглеждане на делото. Въззивната жалба се разглежда винаги от съд, който е по-висшестоящ от този, постановил първото решение.

Таблицата по-долу представя в **обобщен вид съдилищата, които разглеждат въззивните жалби**, в зависимост от инстанцията, постановила решението, което е предмет на обжалване:

Решение		Въззивно обжалване
Мирови съд	- граждански дела	Първоинстанционен съд (гражданско отделение)
	- търговски дела	Търговски съд
Полицейски съд	- наказателни дела	Първоинстанционен съд (наказателен съд за леки престъпления — <i>Tribunal correctionnel</i>)
	- граждански дела	Първоинстанционен съд (граждански съд)
Трудов съд		Апелативен трудов съд
Първоинстанционен съд		Апелативен съд
Търговски съд		Апелативен съд

При въззивното производство съдиите (*juges*) или съветниците (*conseillers*), съответно в съдилищата от по-нисша инстанция или по-висшестоящите съдилища, разглеждат делото по същество за втори и последен път и се произнасят като последна инстанция. Страните обаче имат право да подадат и **касационна жалба**.

Освен посочените обикновени способи съществуват и „**извънредни**“ **способи за обжалване**, като основният сред тях е **касационната жалба**.

Подадената пред Касационния съд жалба не води до разглеждане на делото на трета инстанция, нито е трето ниво на юрисдикция. Касационният съд не разглежда фактите по делото, а извършва проверка за спазването на закона.

Освен горепосочените съдилища в Белгия съществуват още два вида юрисдикции. Те имат контролни функции: **Държавният съвет (Conseil d'Etat)** и **Конституционният съд (Cour Constitutionnelle)**. Държавният съвет е висша административна юрисдикция и контролира администрацията. Той се намесва в случаите, в които гражданите считат, че администрацията не е спазила закона. Ролята на Конституционния съд е да гарантира, че законите, декретите, указите и наредбите са в съответствие с Конституцията, както и да следи за правилното разпределение на правомощията между органите на публичната власт в Белгия.

Бази данни с правна информация

 Порталът на Съдебната власт в Белгия предоставя, наред с останалата информация, достъп и до съдебната практика, до белгийското законодателство и до държавния вестник на Белгия (*Moniteur belge*).

Безплатен ли е достъпът до тези бази данни?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Връзки по темата

 Федерална публична служба „Правосъдие“

Последна актуализация: 03/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - България

Този раздел предоставя информация за българската съдебна система.

Организация на правораздаването - съдебна система

Правораздаването в България е тринстанционно. Съдилищата са държавни органи, на които са възложени правораздавателни функции по граждански, наказателни и административни дела.

В България има следните съдилища:

Районни – 113

Окръжни – 28

Административни – 28

Специализиран наказателен съд -1

Апелативни – 5

Апелативен специализиран наказателен съд - 1

Военни – 3 (Към момента действащите военни съдилища са 3 – Военен съд – Пловдив, Военен съд - Сливен и Военен съд – София. С решение на ВСС са закрити военните съдилища в гр. Плевен и гр. Варна) .

Военно-апелативен съд - 1

Върховен касационен съд - 1

Върховен административен съд – 1

Администрация на съдилищата

Организацията и дейността на съдилищата в България са уредени в Закона за съдебната власт, който урежда устройството и принципите на дейността на органите на съдебната система и взаимодействието помежду им, както и взаимодействието между органите на съдебната власт и органите на законодателната и на изпълнителната власт.

Съгласно Закона за съдебната власт, обн. ДВ, бр. 64/2007 г. Висшият съдебен съвет е висш административен орган за управление на съдебната власт, който представлява съдебната власт и осигурява нейната независимост, определя състава и организацията на работа на съдебната власт и осъществява управление на дейността ѝ без да засяга независимостта на нейните органи.

Висшият съдебен съвет определя броя на съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, административните и апелативните съдилища по предложение на министъра на правосъдието, а на военните съдилища – съгласувано с министъра на отбраната.

Районите на районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища могат да не съвпадат с административно-териториалното деление на страната.

Видове съдилища - кратко описание

Районни съдилища (РС) - районните съдилища са основните съдилища, които разглеждат делата като първа инстанция. Решенията им подлежат на обжалване пред съответния окръжен съд.

Окръжните съдилища (ОС) - окръжните съдилища действат като първо- и второинстанционни. Те разглеждат като първа инстанция точно определена категория дела, характеризиращи се с по-висок материален интерес или значимост на обществените отношения, до които се отнасят. Като втора инстанция (въззивна) инстанция окръжните съдилища действат при разглеждане на решения, постановени от районните съдилища.

Административни съдилища - На административните съдилища са подведомствени всички дела по искания за: издаване, изменение, отмяна или обявяване на нищожност на административни актове; обявяване на нищожност или унищожаване на споразумения по Административно-процесуалния кодекс; защита срещу неоснователни действия и бездействия на администрацията; защита срещу незаконно принудително изпълнение; обезщетения за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица; обезщетения за вреди от принудително изпълнение; обявяване на нищожност, обезсилване или отмяна на решения, постановени от административните съдилища; установяване неистинността на административни актове по Административно-процесуалния кодекс.

Всеки може да предяви иск, за да установи съществуването или несъществуването на едно административно право или правоотношение, когато има интерес от това и не разполага с друг ред за защита.

Делата се разглеждат от административния съд, в района, на който е седалището на органа, издал оспорения административен акт, а когато то е в чужбина - от Административен съд - град София.

Не подлежат на съдебно обжалване административните актове, с които непосредствено се осъществяват външната политика, отбраната и сигурността на страната, освен ако в закон е предвидено друго.

Други специализирани съдилища

Военият съд разглежда като първа инстанция наказателни дела за престъпления, извършени от военнослужещи, генерали, офицери и лица от сержантския и редовия състав от други министерства и ведомства и граждански лица на служба в Министерството на отбраната, в Българската армия и в структурите на подчинение на министъра на отбраната, в Националната служба за охрана, в Националната разузнавателна служба, при или по повод изпълнение на службата им. За тези дела второинстанционен съд е Военно-апелативният съд. Компетентността на военните съдилища е определена с Наказателно-процесуалния кодекс. Те са със статут на ОС.

Военно-апелативният съд е един и разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на военните съдилища от цялата страна.

Апелативният съд (АС) разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу първоинстанционните актове на окръжните съдилища в неговия съдебен район.

Специализираният наказателен съд е приравнен на окръжен съд, със седалището в гр. София. Компетентността на специализирания наказателен съд се определя със закон. В чл. 411а от Наказателно-процесуалния кодекс са изчерпателно изброени дела за престъпления, които са подсъдни на Специализирания наказателен съд - основно извършени от организирани престъпни групи или по поръчение на такива.

Апелативният специализиран наказателен съд разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на специализирания наказателен съд.

Върховният касационен съд (ВКС) е висша съдебна инстанция по наказателни и граждански дела. Неговата юрисдикция се разпростира върху цялата територия на Република България. Той осъществява и върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. Седалището на Върховния касационен съд е в гр. София.

Върховният административен съд (ВАС) осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване.

Той разглежда жалби и протести срещу актове на Министерския съвет, министър-председателя, заместник министър-председателите, министри, ръководители на други ведомства, непосредствено подчинени на Министерския съвет, актове на Висшия съдебен съвет, актове на Българската народна банка, актове на областните управители, както и други актове, посочени в закон; произнася се по спорове за законосъобразността на подзаконни нормативни актове; проверява като касационна инстанция съдебни актове, постановени по административни дела и разглежда молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения по административни дела.

Арбитражен съд при Българска Търговско-промишлена палата (АС при БТПП)

АС при БТПП разрешава граждански спорове, както и спорове за попълване празнини в договори или приспособяването им към нововъзникнали обстоятелства, независимо от това, дали седалището или местожителството на едната или и на двете страни е в РБългария.

Конституционен съд на Република България

Българският [Конституционен съд](#) гарантира необратимостта на демократичните процеси в България, чието осъществяване Конституцията цели. Този съд не е част от съдебната система, а е независим орган, който черпи правомощия пряко от Конституцията и действа по силата на специален закон. В това отношение особен обществен и международен резонанс придобиха неговите решения за защита на правата и законните интереси на гражданите, разделението на властите, неприкосновеността на частната собственост, свободната стопанска инициатива, независимостта на средствата за информация и забраната за цензура, съответствието на Рамковата конвенция за защита на националните малцинства с Конституцията и други.

Правна база данни

Всеки един съд в България разполага с интернет страница, на която може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда, както и информация за текущи или вече приключили дела.

На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Основни интернет страници на съдилищата са:

 [Софийски районен съд \(СРС\)](#)

 [Софийски градски съд \(СГС\)](#)

Софийски окръжен съд (СОС)

 [Специализиран наказателен съд \(СпНС\)](#)

Софийски апелативен съд (САС)

 [Военно апелативен съд](#)

 [Апелативен специализиран наказателен съд \(АСпНС\)](#)

 [Върховен административен съд \(ВАС\)](#)

[Върховен касационен съд \(ВКС\)](#)

[Конституционен съд](#)

Електронни бази данни със законодателство са:

Платени

[Апис](#)

[Сиела](#)

[Юридическа енциклопедия](#)

Безплатни

[Лекс](#)

[Електронен държавен вестник](#)

Други полезни интернет страници с правна информация:

[Народно събрание](#)

[Министерски съвет](#)

[Министерство на правосъдието](#)

[Висш съдебен съвет](#)

Последна актуализация: 25/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Чешка република

Организация на правосъдието – съдебна система

Съдебната система в Чешката република се състои от Конституционния съд на Чешката република (Ústavní soud České republiky) и системата на обикновените съдилища.

В системата на обикновените съдилища са включени Върховният съд (*nejvyšší soud*), Върховният административен съд (*nejvyšší správní soud*), висшите съдилища (*vrchní soudy*), окръжните съдилища (*krajské soudy*) и районните съдилища (*okresní soudy*).

Администрация на съдилищата

Централният административен орган за съдилищата е Министерството на правосъдието в Чехия.

Министерството на правосъдието администрира висшите, окръжните и районните съдилища или пряко, или посредством председателите им по смисъла на Закон № 6/2002 относно съдилищата и съдиите. Районните съдилища могат също да бъдат администрирани от Министерството на правосъдието посредством председателите на окръжните съдилища.

Някои задачи на централната власт се изпълняват от председателя на Върховния съд на Чехия (или, когато е подходящо, от заместник-председателя му) и от председателя на Върховния административен съд на Чехия (или, когато е подходящо, от заместник-председателя му). Държавното администриране на съдилищата се извършва като се вземат предвид забележките на съответните съдебни съвети, създадени към Върховния съд на Чешката република, Върховния административен съд на Чешката република, висшите съдилища, окръжните съдилища и поголемите районни съдилища.

Някои административни дейности се извършват от административния директор на съда, който се отчита пред председателя на съда.

Видове съдилища – кратко описание

Системата на обикновените съдилища се състои от четири организационни равнища:

районните съдилища; градските съдилища (*obvodní soudy*) в столицата Прага и Общинският съд в Бърно имат същия статут като районните съдилища

окръжните съдилища в Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Прага, Ústí nad Labem и Общинският съд в Прага

висшите съдилища в Прага и Olomouc

Върховния съд и Върховния административен съд в Бърно.

Системата на специализираните съдилища се състои единствено от Конституционния съд на Чешката република.

Йерархия на съдилищата

Чешката република има двуинстанционна система, която е от определящо значение за йерархичната организация на средствата за правна защита. От тази гледна точка йерархичните взаимоотношения между съдилищата, в зависимост от това на кое равнище се намират, се разделят на три групи.

Повече информация по този въпрос може да намерите в раздела за обикновените съдилища в Чешката република.

Съгласно Закон № 6/2002 за съдилищата и съдиите:

Районните съдилища

а) действат като съдилища от първа инстанция, освен когато в законодателството, уреждащо съдебното производство, е предвидено друго

б) постановяват решения по други дела, предвидени от Закона.

Окръжните съдилища

а) постановяват решения в случаите, описани в Закона за съдебното производство, като съдилища от втора инстанция по дела, по които е постановено решение на първа инстанция от районните съдилища, попадащи в териториалната компетентност на въпросните окръжни съдилища;

б) действат като съдилища от първа инстанция в случаите, описани в Закона за съдебното производство;

в) вземат решения в областта на административното правосъдие в случаите, предвидени от Закона;

г) вземат решения в други случаи, предвидени от Закона.

Висшите съдилища

а) постановяват решения в случаите, описани в Закона за съдебното производство, като съдилища от втора инстанция по дела, по които е постановено решение на първа инстанция от окръжните съдилища, попадащи в териториалната компетентност на въпросните висши съдилища;

б) вземат решения в други случаи, предвидени от Закона.

Върховният съд на Чешката република

Като най-висшата съдебна инстанция по отношение на компетентността на съдилищата в гражданските и наказателните производства,

Върховният съд на Чешката република гарантира последователността и законността на съдебните решения като:

- а) постановява решения по извънредни обжалвания в случаите, предвидени от Закона за съдебното производство;
- б) постановява решение в другите случаи, посочени в специално законодателство или в международен договор, ратифициран от Парламента, обнародван и правнообвързващ за Чешката република.

Върховният съд също взема решенията относно:

- а) признаването и изпълнението на решенията, издадени от чужди съдилища, когато това се изисква от специално законодателство или от международен договор, ратифициран от Парламента, обнародван и правнообвързващ за Чешката република.
- б) други случаи, посочени в специално законодателство или в международен договор, ратифициран от Парламента, обнародван и правнообвързващ за Чешката република.

Върховният съд осъществява съдебен контрол и анализира окончателните съдебни решения на съдилищата в гражданските и наказателните производства, като на тази основа, с оглед по-последователното правораздаване, издава становища относно вземането на решенията от съдилищата по определени видове дела.

Съгласно Закон № 150/2002, Административно-процесуалният кодекс:

Върховният административен съд на Чешката република

Като най-висша съдебна инстанция по отношение на компетентността на съдилищата в административното съдопроизводство, Върховният административен съд осигурява последователността и законността на съдебните решения, като се произнася по искиове за преразглеждане в случаите, определени от Закона, и като се произнася по други случаи, определени с този или друг специален закон.

Върховният административен съд осъществява съдебен контрол и анализира окончателните съдебни решения на административните съдилищата, като на тази основа, с оглед по-последователното правораздаване, издава становища относно вземането на решенията от съдилищата по определени видове дела.

С оглед на вземането на законсъобразни и последователни решения от административните органи, Върховният административен съд може да издава решения за отстраняване на противоречивата практика на административните органи в случаите, предвидени от този Закон и по процедурата, описана в него.

Бази данни с правна информация

[Портал за правосъдие](#)

[Портал на публичната администрация](#)

Свободен ли е достъпът до базата данни?

И двата интернет портала могат да бъдат ползвани безплатно.

Кратко описание на съдържанието

[Порталът за правосъдие](#) съдържа информация за Министерството на правосъдието, съдилищата, прокуратурата и как можете да се свържете с тях.

Официалният правителствен портал дава достъп до законодателството на Чешката република, публикувано в Сборника със закони.

Последна актуализация: 15/06/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Дания

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система в Дания.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Датската съдебна система е съставена от:

Върховния съд

Двете висши съдилища

Морския и търговски съд

Поземления съд

24 окръжни съдилища

Съдилищата на Фарьорските острови и Гренландия

Комисията по обжалване

Специалния съд по обвиненията и ревизиите

Съдебен съвет по назначенията на Дания и

Съдебната администрация на Дания.

Администрация на съдилищата

Съдилищата се административират от **Съдебната администрация на Дания**, която беше създадена като нова независима институция на **1 юли 1999 г.** Този орган гарантира правилната и подходяща администрация на средствата, персонала, помещенията и ИТ на съдилищата и Комисията по обжалване.

Съдебната администрация на Дания се оглавява от **управителен съвет** и **директор**. Съдебната администрация на Дания попада в рамките на правосъдното министерство, но министърът няма правомощия да дава нареждания и не може да променя решенията, взети от Съдебната администрация на Дания.

Управителният съвет е главният изпълнителен орган и поначало е отговорен за дейностите на Съдебната администрация на Дания. Директорът — който се назначава и може да бъде отзован от управителния съвет — е отговорен за ежедневното управление. Директорът не е задължен да притежава образователна степен по право.

Законът за Съдебната администрация на Дания определя състава на управителния съвет на Съдебната администрация на Дания. Управителният съвет се състои от 11 членове, осем от които са съдебни представители, един е адвокат и двама притежават специални управленски и социални знания.

Бази данни с правна информация

За повече информация, моля вижте постоянно актуализирания преглед и описание на [съдебната система на Дания](#).

Връзки по темата

[Агенция по граждански въпроси](#)

Последна актуализация: 03/06/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Съдебни системи в държавите-членки - Германия

Настоящият раздел ви предоставя преглед на съдебната система в Германия.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Поради федералното устройство на Федерална република Германия, съдебната система също е структурирана на федерален принцип.

Правораздаването се упражнява от федерални съдилища и от съдилищата на **16-те федерални провинции** (Länder). Основното натоварване на правосъдната администрация е съсредоточено в провинциите.

Германската съдебна система е разделена на пет **независими специализирани клона или юрисдикции**:

обикновена юрисдикция

трудова правна юрисдикция

обща административна юрисдикция

финансово правна юрисдикция

социално правна юрисдикция.

В допълнение към тези специализирани юрисдикции, съществува и конституционна юрисдикция, която се състои от **Федералния конституционен съд и конституционните съдилища на провинциите**.

Можете да видите преглед на структурата на съдилищата на уебсайта на [Федералното министерство на правосъдието на Германия](#).

Администрация на съдилищата

Съдилищата на провинциите обикновено се административират от федералните правосъдни министерства. На федерално равнище федералният **министър на правосъдието** е отговорен за [Федералния върховен съд](#), [Федералния съд](#) по административноправни спорове и [Федералния съд](#) по финансово правни спорове. Федералното министерство на труда и социалните въпроси е отговорно за [Федералния съд](#) по трудово правни спорове и [Федералния съд](#) по социално правни спорове.

Отговорните министерства също така административират необходимите бюджетни ресурси. Единственото изключение е [Федералният конституционен съд](#), който е получил организационна автономия като независим конституционен орган. Той представя свой собствен бюджет за одобрение.

Видове съдилища — кратко описание

В Германия съдебната структура е разделена на обикновена юрисдикция и специализирани съдилища. Обикновената юрисдикция се състои от гражданска и наказателна юрисдикция. Специализираните съдилища са съдилищата по административноправни спорове, съдилищата по финансово правни спорове, съдилищата по трудово правни спорове и съдилищата по социално правни спорове. Освен това, съществува и конституционна юрисдикция, която се състои от Федералния конституционен съд и конституционните съдилища на провинциите.

Йерархия на съдилищата

Вж. [Йерархията на съдилищата \(преглед\)](#), предоставена от Федералното министерство на правосъдието.

Връзки по темата

[Уебсайт на Федералното министерство на правосъдието на Германия](#)

[Федерален върховен съд](#)

[Федерален съд](#) по административноправни спорове

[Федерален съд](#) по финансово правни спорове

[Федерален съд](#) по трудово правни спорове

[Федерален съд](#) по социално правни спорове

[Федерален конституционен съд](#)

[Федерално министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 20/02/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [et](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Естония

Настоящият раздел ви предоставя преглед на съдебната система в Естония.

Организация на правосъдието — съдебни системи

Конституцията на Естония изисква правораздаването да се осъществява единствено от съдилищата, които извършват независимо своята дейност.

Съдилищата трябва да осъществяват правораздаване в съответствие с Конституцията и другите закони. Съгласно Конституцията, съдебната система на Естония притежава изключителна компетентност да осъществява правораздаване. Съдът изпълнява задълженията си отделно от изпълнителната и законодателната власт.

Съдебната система на Естония се състои от три инстанции. Окръжните и административните съдилища са съдилища от първа инстанция. В Естония има четири окръжни съдилища: Окръжен съд на Харю (Harju Maakohus), Окръжен съд на Виру (Viru Maakohus), Окръжен съд на Тарту

(Tartu Maakohus) и Окръжен съд на Пярну (Pärnu Maakohus). В Естония има две административни съдилища: Административен съд на Талин (Tallinna Halduskohus) и Административен съд на Тарту (Tartu Halduskohus). Окръжните съдилища и административните съдилища са разделени на съдебни палати.

Областните съдилища са съдилища от втора инстанция, които разглеждат жалби срещу решения постановени от първоинстанционните съдилища. Има две областни съдилища: Областен съд на Талин (Tallinna Ringkonnakohus) и Областен съд на Тарту (Tartu Ringkonnakohus). Върховният съд е най-висшият съд и разглежда касационни жалби срещу решения на второинстанционните съдилища. В съдебната система на Естония не съществува самостоятелен конституционен съд. Върховният съд изпълнява едновременно задълженията на съд от най-висша инстанция и на конституционен съд.

Администрация на съдилищата

Съдилищата от първа и втора инстанция се управляват от Министерството на правосъдието заедно със Съвета за администрация на съдилищата. Съветът за администрация на съдилищата е консултативен съвет, сформирани да управлява съдебната система, и работата му се ръководи от Главния съдия на Върховния съд. Съдилищата от първа и втора инстанция се финансират от държавния бюджет чрез бюджета, отпускан на Министерството на правосъдието. Върховният съд носи независима отговорност за своето управление и разполага със собствен бюджет.

Съветът за администрация на съдилищата се състои от:

Главният съдия на Върховния съд (който е и председател на Съвета);
Петима съдии, назначени за срок от три години на общо заседание на всички съдии (en banc);
Двама членове на Riigikogu (парламента на Естония);
Адвокат, назначен от съвета на Адвокатската колегия;
Главният прокурор или назначен от него прокурор;
Канцлерът по правосъдие или назначен от него представител;
Министърът на правосъдието или назначен от него представител, който участва в Съвета с право на изказване.
Министърът на правосъдието може да свиква заседания, но няма право на глас.

Съветът одобрява:

Териториалната компетентност на съдилищата, структурата на съдилищата, точното местоположение на съдилищата и съдебните палати, броя на съдиите, назначени за постоянно в съдилищата и съдебните палати, и броя на непрофесионалните съдии;
Назначаването на длъжност и предсрочното освобождаване на председатели на съдилища;
Определянето на вътрешния правилник на съдилищата;
Определянето на броя на кандидатите за съдебна длъжност;
Определянето на допълнителното възнаграждение на ръководителите на съдебни палати;
Утвърждаването на процедури за съставяне и предоставяне на данни от регистрите на информационната система на съдилищата;
Определянето на начина и размера на заплащане на непрофесионалните съдии.

Съветът трябва:

Да представя предварително становище относно принципите, прилагани при изготвяне и изменение на годишните бюджети на съдилищата;
Да представя становище относно кандидатите за свободна позиция за длъжността съдия във Върховния съд;
Да представя становище относно освобождаването на съдия;
Да провежда предварителни разисквания по прегледа на съдебната администрация, правораздаването и единното прилагане на законодателството, който ще бъде представен на парламента от Главния съдия на Върховния съд;
Да обсъжда други въпроси по инициатива на Главния съдия на Върховния съд или Министъра на правосъдието.

Йерархия на съдилищата

Съдебната система на Естония се състои от **три инстанции**:

Окръжните и административните съдилища са съдилища от първа инстанция.

Областните съдилища (апелативните съдилища) са съдилища от втора инстанция.

Върховният съд е съд от последна инстанция (касационен съд).

В качеството си на съдилища с обща компетентност окръжните съдилища разглеждат граждански и наказателни дела, както и дела за наказуеми простъпки (дребни престъпления). В качеството си на съдилища от първа инстанция, административните съдилища гледат онези административни дела, които законът поставя в тяхната компетентност. Областните съдилища са съдилища от втора инстанция, които разглеждат жалби, подадени срещу решения, постановени от окръжните и административните съдилища. Върховният съд е най-висшият съд и разглежда касационни жалби, подадени срещу решения на областните съдилища. Върховният съд изпълнява и функциите на конституционен съд.

Бази данни с правна информация

Обща информация за правната система на Естония може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

Преглед на съдебната система на Естония може да бъде намерен на [уебсайта на съдилищата](#).

Безплатен ли е достъпът до тази база данни?

Достъпът до информацията относно правната и съдебната система на Естония е **безплатен**.

Последна актуализация: 03/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Ирландия

Настоящият раздел предоставя преглед на съдебната система в Ирландия.

Организация на правосъдната система — Ирландия

[Службата на съдилищата](#), която е самостоятелен орган, съществуващ от ноември 1999 г., и е учреден от правителството съгласно Закона за Службата на съдилищата от 1998 г., има следните законови отговорности:

а. да управлява съдилищата;

- б. да предоставя услуги в помощ на съдиите;
- в. да предоставя информация на общественото относно системата на съдилищата;
- г. да предоставя, управлява и поддържа сградите на съдилищата, и
- д. да предоставя улеснения за ползващите услугите на съдилищата.

Конституцията на Ирландия предвижда правораздаването да се извършва в съдилища, установени със закон, от съдии, назначени от президента по препоръка на правителството, като съгласно Конституцията съдиите от всички съдилища са напълно независими при изпълнение на своите правораздавателни функции. Съдиите не могат да бъдат отстранявани от длъжност, освен в случаи на доказано неправомерно поведение или нетрудоспособност, като тогава това може да стане единствено въз основа на резолюции, приети от двете камари на Oireachtas (парламента).

Йерархия на съдилищата

В Конституцията структурата на съдебната системата е представена като състояща се от съд от последна инстанция — Върховния съд, и първоинстанционни съдилища, които включват Висш съд с пълна компетентност по всички наказателни и граждански дела и съдилища с ограничена компетентност, окръжен съд и районен съд, организирани на регионален принцип.

Във връзка с наказателните процеси член 38 гласи, че „Никой не може да бъде съден по наказателни обвинения извън надлежната законова процедура“. По-леки правонарушения се разглеждат в съдилища с обща компетентност, докато обвинени в по-тежки престъпления лица не могат да бъдат съдени без съдебни заседатели. В Конституцията е предвидено също създаването на специални съдилища за обезпечаване на ефективното правораздаване, когато обикновените съдилища не могат да направят това.

Обществеността може да присъства на заседанията във всички съдилища с изключение на онези, в които се гледат дела „при закрити врата“, което означава, че делото не е открито за широката общественост.

Съдилищата, които разглеждат граждански дела, са организирани в следните структури:

Върховен съд	Висш съд
(Базиран в Дъблин) Апелативна компетентност	(Базиран в Дъблин) Пълна първоинстанционна компетентност и апелативна компетентност от окръжния съд и някои други трибунали
Окръжен съд	Районен съд
(Базиран във всеки един от 26-те окръжни града) Първоинстанционна компетентност до (38 092,14 EUR и апелативна компетентност от районния съд и някои други трибунали	(Базиран в 24 района) Първостепенна компетентност до 6 348,69 EUR (включва процедура за искове с малък материален интерес за определени потребителски искове до 1 269,74 EUR)

Последна актуализация: 08/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Гърция

Настоящият раздел ви предоставя преглед на системата на съдилищата в Гърция.

Организация на правосъдието — съдебна система

В Гърция правосъдието съставлява една от трите функции на държавата. В съответствие с принципа за **разделение на властите**, правосъдието е **независимо** от законодателната и изпълнителната власти.

Видове съдилища — кратко описание

Съдилищата в Гърция се делят на следните основни **категории**:

административни съдилища (*Διοικητικά Δικαστήρια*)

граждански съдилища (*Πολιτικά Δικαστήρια*)

наказателни съдилища (*Ποινικά Δικαστήρια*)

военен съд (*στρατοδικείο*), военноморски съд (*ναυτοδικείο*) и съд на военновъздушните сили (*αεροδικείο*)

Върховен специализиран съд (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*)

специализиран съд за дела във връзка с корупция

специализиран съд за дела, свързани с отговорността на министрите

специализиран съд, занимаващ се със спорове за възнаграждения на съдии

Управление на съдилищата

Съдилищата се управляват от магистрати и по-специално от председателя на съответния съд или от тричленен съвет, в зависимост от случая.

Йерархия на съдилищата

Граждански съдилища:

районни съдилища (*Ειρηνοδικεία*), първоинстанционни съдилища (*Πρωτοδικεία*), апелативни съдилища (*Εφετεία*), Върховен съд (*Αρειος Πάγος*).

Наказателни съдилища:

полицейски съдилища (*Πταισματοδικεία*), наказателни съдилища (*Πλημμελειοδικεία*), апелативни съдилища, Върховен съд.

Административни съдилища:

първоинстанционни административни съдилища (*Διοικητικά Πρωτοδικεία*), апелативни административни съдилища (*Διοικητικά Εφετεία*), Държавен съвет (*Συμβούλιο της Επικρατείας*).

Връзки по темата

 [Държавен съвет](#)

 [Първоинстанционен административен съд на Атина](#)

 [Прокуратура към Първоинстанционния съд на Атина](#)

 [Министерство на правосъдието, прозрачността и правата на човека](#)

 [Върховен съд](#)

Последна актуализация: 03/07/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Испания

Настоящият раздел дава обща представа за системата на съдилищата в Испания

Организация на правораздаването. Съдебна система.

Правораздаване

От гледна точка на съвременните правни системи испанската система отговаря на характеристиките на така наречения континентален модел.

Този модел притежава следните основни характеристики :

разделение между обществените и частните сфери на правната система, която е разделена на дялове, обхващащи конституционните,

наказателните, административните, данъчните, гражданските, търговските, трудовите и процесуалните въпроси;

върховенство на писмения закон и на писменото право в рамките на системата от източници на правото, определени в Гражданския кодекс, а именно закона, обичаите и общите принципи на правото;

йерархична организация на съдебната власт със система за обжалвания по съдебен ред.

Видове съдилища — кратко описание

Испанската конституция от 1978 г. постановява, че Испания е социална и демократична правова държава, която защитава като най-висши ценности на правната си уредба свободата, правосъдието, равенството и политическия плюрализъм.

Конституцията се основава на неразривното единство на испанската нация, обща и неразделна родина на всички испанци, и признава и гарантира правото на автономност на националностите и регионите, от които е съставена, както и солидарността между всички тях.

Раздел VI от Конституцията е посветен на съдебната власт, като член 117 гласи, че принципът на единство на съдебната власт е в основата на организацията и работата на съдилищата.

Всички тези принципи формират организацията на съдилищата в Испания, резултатът от което е съществуването на единна съдебна система, съставена от обикновените съдилища.

Съществуват различни съдилища, които разпределят работата помежду си съгласно критериите за определяне на компетентност — материя, количество, лице, функция или територия — тъй като единството на съдебната власт допуска съществуването на различни съдилища с различна компетентност.

Общите съдилища са тези, регулирани от Органичния закон за съдебната власт, предвиден в член 122 от Конституцията от 1978 г.

Трябва да се прави разграничение между три основни аспекта:

териториалният аспект;

едноличният или колективния характер на органите;

компетентността.

Териториалният аспект

В съответствие с обяснителния меморандум към Органичния закон 6/1985 от 1 юли 1985 г. за съдебната власт, по отношение на съдебната власт държавата е разделена **териториално** на общини, съдебни райони (*partidos*), региони и автономни области, като компетентни по отношение на тях са мировите съдилища (*Juzgados de Paz*), първоинстанционните следствени съдилища (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), административните съдилища (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), трудовите съдилища (*Juzgado de lo Social*), съдилищата, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) и съдилищата за непълнолетни (*Juzgados de Menores*), окръжните съдилища (*Audiencias Provinciales*) и висшите съдилища на автономните области в Испания (*Tribunales Superiores de Justicia*). Компетентността на Националния наказателен и административен съд (*Audiencia Nacional*), Върховния съд (*Tribunal Supremo*), централните следствени съдилища (*Juzgados Centrales de Instrucción*) и централните административни съдилища (*Juzgados Centrales de lo Contenciosoadministrativo*) се простира върху цялата страна.

Едноличен или колективен характер на съдебните органи

Всички съдилища са еднолични, с изключение на Върховния съд, Националния наказателен и административен съд, висшите съдилища на автономните области и окръжните съдилища.

Върховният съд се състои от председател, председателите на отделенията (*presidentes de sala*) и съдиите (*magistrados*), определени от закона за всяко отделение. Има пет отделения: гражданско, наказателно, за административни спорове, трудово и военно.

Националният наказателен и административен съд (*Audiencia Nacional*) се състои от председател, председателите на отделенията и съдиите, определени от закона за всяко отделение (апелативно, наказателно, за административни спорове и трудово).

Висшите съдилища на автономните области (*Tribunales Superiores de Justicia*) имат по четири отделения (гражданско, наказателно, за административни спорове и трудово). Те се състоят от председател, който също така е председател на гражданското и наказателното отделения, председателите на отделенията и съдиите, определени от закона за всяко отделение.

Окръжните съдилища (*Audiencias Provinciales*) се състоят от председател и двама или повече съдии. Те разглеждат граждански и наказателни дела. Може да съществуват и отделения със същия състав.

Служба на съдилищата

Органичния закон за съдебната власт описва Службата на съдилищата като административна организация, действаща в подкрепа на съдебната дейност на съдиите и съдилищата.

Тя е създадена с цел да подобри ефикасността, ефективността и прозрачността на съдебните производства, да рационализира решаването на делата и да насърчава сътрудничеството и координацията между различните администрации. Поради това създаването на тази служба е в отговор на ангажимента за осигуряване на качествена обществена услуга, която е близо до хората, отговаря на конституционните ценности и е в съответствие с действителните потребности на гражданите.

Това е нов организационен модел, който въвежда модерни техники за управление, основаващи се на комбинация от различни административни звена: звена, осигуряващи пряка подкрепа за съдебни процедури, отговарящи на предишните еднолични съдилища (*juzgados*), като тези звена

подпомагат съдията при изпълнение на съдебните му задължения, и общи процесуални услуги, ръководени от съдебни секретари (*Secretarios Judiciales*), които изпълняват и вземат решение по всички задачи, които не са от строго съдебен характер, като например получаване на документи, обработване на призовки, изпълнение на решения, несъдебни производства, приемане на молби за съдебен процес, известяване на страните, отстраняване на процесуални недостатъци и т.н.

Има три вида общи процесуални услуги:

обща услуга;

обща услуга за управление на делата;

обща услуга по принудително изпълнение.

Новият организационен модел е въведен в Бургос и Мурсия през ноември 2010 г. През февруари 2011 г. Службата на съдилищата е установена и в Касерес и Сиудад Реал, а през юни 2011 г. и в Леон, Куенка и Мерида. През 2013 г. тя е установена и в Сеута и Мелила. Този модел съществува едновременно с предишния модел на еднолични съдилища и трибунали (*juzgados y tribunals*), който се среща във всички други части на Испания.

Компетентност

В допълнение към териториалния аспект пред съдилищата могат да бъдат отнесени различни видове въпроси и проблеми, които се разглеждат от **четири вида съдилища**:

Граждански съдилища: разглеждат спорове, които не са изрично възложени на друг вид съдилища. Следователно те могат да бъдат определени като общи съдилища.

Наказателни съдилища: наказателните дела и производства трябва да се разглеждат в рамките на наказателноправната система. В испанското право обаче граждански иск, произтичащ от престъпно деяние, може да се гледа заедно с наказателното производство. В този случай наказателният съд ще определи подходящото обезщетение, което трябва да се плати за покриване на щетите, нанесени при извършване на престъплението или простъпката.

Административни съдилища: разглеждат законосъобразността на извършени от органите действия и предявените срещу тях финансови иски.

Трудови съдилища: разглеждат иски, предявени съгласно трудовото право, както по индивидуални спорове между работници и работодатели, произтичащи от трудов договор, така и във връзка с колективното трудово договаряне, както и иски, свързани със социалната сигурност или иски срещу държавата, когато тя носи отговорност съгласно трудовото законодателство.

Освен тези четири вида съдилища в Испания има и **военни съдилища**.

Военните съдилища са изключение от принципа на единството на съдебната власт.

За допълнителна информация разгледайте информационния лист за обикновените съдилища в Испания.

В Испания не съществува извънредно съдопроизводство; в рамките на упоменатите съдилища обаче са създадени **специализирани съдилища, които разглеждат специални въпроси, напр. съдилища за насилие над жени, съдилища, отговарящи за социално-битовите условия и надзора на местата за лишаване от свобода, и съдилища за непълнолетни. Това са общи съдилища, които обаче са специализирани в определена област. За повече информация** разгледайте информационния лист за специализираните съдилища в Испания.

Йерархия на съдилищата

Системата за двойна инстанция определя йерархичната структура на съдилищата в рамките на система за обжалване.

Трябва да се познава организацията на испанската правна система по отношение на компетентността на всеки съд, за да се знае какви са съществуващите възможности за обжалване и в кой съд трябва да се подаде дадена съответната жалба. **За допълнителна информация** разгледайте информационния лист за обикновените съдилища в Испания.

Бази данни с правна информация

Достъпът до базите данни безплатен ли е?

Да, достъпът до тях е безплатен.

Кратко обобщение на съдържанието

Бази данни със законодателство. [📄 официален Държавен вестник на Испания.](#)

Бази данни със съдебната практика. [📄 Център за съдебна документация.](#)

Връзки по темата

[📄 ГЕНЕРАЛЕН СЪВЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ](#)

Последна актуализация: 11/03/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Франция

В този раздел ще намерите преглед на организацията на съдилищата.

Организация на съдилищата — общи и административни съдилища

Йерархия на съдилищата

Общи съдилища

1. Първа инстанция

Юрисдикции с компетентност по граждански дела

Окръжен съд (*tribunal de grande instance*)

Районен съд (*tribunal d'instance*)

Специализирани граждански съдилища (комисия по трудовоправни спорове (*Conseil de prud'hommes*), търговски съд (*Tribunal de commerce*) и т.н.)

Наказателни съдилища

Полицейски съд (*tribunal de police*), който разглежда дребни нарушения (*contraventions*)

Наказателен съд за леки престъпления (*tribunal correctionnel*), който разглежда дела за престъпни деяния със средна степен на обществена опасност (*délits*)

Наказателен съд (*cour d'assises*), който разглежда дела за тежки престъпления (*crimes*)

2. Втора инстанция: апелативни съдилища (*cours d'appel*)

3. Касационен съд (*Cour de cassation*)

Административни съдилища

1. Първа инстанция

Административен съд (*tribunal administratif*)

Специализирани административни юрисдикции: финансови юрисдикции, например регионални сметни палати (*chambre régionale des comptes*), юрисдикции по въпроси на социалното подпомагане (*juridictions d'aide sociale*) и професионални дисциплинарни съдилища (*juridictions disciplinaires*)

2. Втора инстанция

Апелативни административни съдилища (*cours administratives d'appel*)

Специализирани апелативни административни юрисдикции, например Сметната палата (*Cour des comptes*), Централната комисия за социално подпомагане (*Commission centrale d'aide sociale*) и др.

3. Върховен административен съд (*Conseil d'Etat*)

Подробна информация можете да намерите на уебсайта на [Върховния административен съд](#).

Бази данни с правна информация

Достъпът в интернет до базите данни с правна информация във Франция се предоставя като публична услуга. Уебсайтът [Légifrance](#) съдържа:

[решенията на Касационния съд и на апелативните съдилища](#) (бази данни „CASS“, „INCA“ и „CAPP“)

[решенията на Върховния административен съд](#)

[решения на апелативни административни съдилища](#)

[решения на определени първоинстанционни административни съдилища](#) (база данни „JADE“).

Безплатен ли е достъпът до тези бази данни?

Да, достъпът до тези бази данни е безплатен.

Връзки по темата

[Търсене на компетентни съдилища](#)

[Организация на съдебната система — Франция](#)

Последна актуализация: 19/05/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Хърватия

Съдебна система в Република Хърватия

В Конституцията на Република Хърватия се предвижда, че държавната власт в Хърватия е организирана въз основа на принципа за разделение на властите, като законодателната власт се упражнява от хърватския парламент, изпълнителната власт — от правителството на Република Хърватия, а съдебната власт — от съдилищата в Хърватия. Като органи на съдебната власт, съдилищата осъществяват правораздавателна дейност в съответствие с Конституцията, законите и подзаконовите актове и международните договори, които Хърватия е подписала и ратифицирала. Съдебните функции се изпълняват от съдии, назначени от Държавния съдебен съвет. При упражняването на съдебните си функции съдиите трябва да бъдат независими и автономни и се ползват с имунитет в съответствие със закона. Съдийската длъжност е постоянна длъжност и съдиите не могат да изпълняват други функции.

Организация на съдебната система в Хърватия

Министерството на правосъдието на Република Хърватия осъществява:

правни и други функции, отнасящи се до:

гражданското, наказателното и търговското право и правораздаването, структурата, функционирането и професионалното обучение на съдиите, прокурорите и служителите в съдилищата, прокуратурата, органите, отговарящи за производствата по простъпки, и органите, отговарящи за изпълнението на наказателните санкции, административни и други задачи, свързани с работата на нотариусите и прокуратурата, съдебните и нотариалните такси, международната правна помощ и други форми на правна помощ, изпълнението на наказателните санкции, помилванията и условното предсрочно освобождаване, компютризацията, институционализирането и координацията на системата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления в рамките на съдебната система, дейностите, свързани с предоставяне на информация и подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления, въпросите, свързани с изплащането на обезщетения на лица, които са задържани неоснователно и осъдени несправедливо, и административните задачи, свързани с финансовата компенсация на жертвите на престъпления,

надзор върху изпълнението на административната дейност в рамките на съдебната система, прокуратурата и органите, отговарящи за производствата за простъпки,

административни и други задачи, отнасящи се до:

правото на собственост, вещноправни въпроси, свързани с отчуждаване на собственост и други ограничения на правото на собственост, вещноправни въпроси, свързани със строителни терени, земеделски и горски земи, комасация на земята, продажбата и закупуването на земя и сгради и селскостопански операции, които не са от компетентността на други държавни органи, собствеността на чуждестранни граждани, обезщетенията за собственост, конфискувана по време на комунистическия режим в бивша Югославия, които не са от компетентността на други държавни органи, и наследяването на собствеността, правата и задълженията на бившата СФРЮ, административни и професионални задачи, свързани със сътрудничеството на правителството на Република Хърватия с международните наказателни съдилища, представителство на Република Хърватия пред Европейския съд по правата на човека в Страсбург, Международния съд и други международни съдилища, освен ако не е предвидено друго в специално решение на правителството на Хърватия, както и задачи, свързани със защитата на правата на човека и правата на националните малцинства, задачи, свързани с участието на Хърватия в работата на органите на Европейския съюз в сферите на компетентност на министерството, други задачи, включени в компетентността на министерството по силата на специален закон.

Съдебна академия

Съдебната академия е независима публична институция, която осигурява качествено първоначално професионално обучение за стажанти в органите на съдебната власт и за обучаващите се в Държавното училище за съдебни кадри и организира и непрекъснато подобрява ученето през целия живот на съдебните кадри и съветниците в органите на съдебната власт.

Структура

Държавно училище за съдебни кадри

Дирекция за професионално обучение на стажанти, съветници в съдебните органи и съдебни кадри

Регионални центрове в жупанийските (окръжните) съдилища в Загреб, Сплит, Риека, Осиек и Вараздин

В ръководството на Съдебната академия участват съдии, прокурори, университетски преподаватели и други експерти.

Съдебната академия се включва активно в дейности по международно сътрудничество, а също така взема участие в проекти на Европейския съюз като бенифициер или участник. Тези проекти са насочени към институционалното укрепване на академията и професионалното развитие на нейните целеви групи.

Закон за Съдебната академия

Съдилища в Република Хърватия

Със Закона за съдилищата се регламентират организацията, компетентността и юрисдикцията на съдилищата.

В Република Хърватия съдебната власт се упражнява от съдилищата като отделни органи на държавната власт. Те упражняват правомощията си самостоятелно и независимо в обхвата на дейност и компетентността, предвидени от закона.

Съдилищата защитават законовия ред на Хърватия, установен в съответствие с предвиденото в Конституцията, законите и международните договори, и гарантират еднаквото прилагане на закона и равенството на всички пред закона.

Съдилищата разглеждат дела, отнасящи се до основните права на човека и задълженията на гражданите, правата и задълженията на Република Хърватия и на органите на местното и регионалното самоуправление, както и правата и задълженията на други юридически лица, налагат санкции и други мерки срещу извършителите на престъпления и правонарушения, определени със закон и други нормативни актове, произнасят се по законосъобразността на общи и индивидуални административни актове на държавните административни органи, постановяват решения по спорове, свързани с личните отношения на гражданите, спорове в областта на трудовото, търговското и вещното право и други гражданскоправни спорове и разглеждат други правни въпроси, предвидени от закона.

Съдилищата осъществяват правораздаване в съответствие с Конституцията, законите, международните договори и други валидни източници на правото.

Съдебната власт в Република Хърватия се упражнява от **обикновени** и **специализирани съдилища** и от **Върховния съд на Република Хърватия**.

Обикновените съдилища са общинските (районните) съдилища и жупанийските (окръжните) съдилища.

Специализираните съдилища са търговските съдилища, административните съдилища и съдилищата за простъпки, Висшият търговски съд на Република Хърватия, Висшият административен съд на Република Хърватия и Висшият съд за простъпки на Република Хърватия.

Общинските (районните) съдилища и съдилищата за простъпки са създадени за територията на една или повече общини, един или повече градове или части от населено място, а жупанийските (окръжните), търговските и административните съдилища са създадени за територията на една или повече жупании.

Висшият търговски съд на Република Хърватия, Висшият административен съд на Република Хърватия, Висшият съд за простъпки на Република Хърватия и Върховният съд на Република Хърватия са създадени за територията на Република Хърватия.

Върховният съд на Република Хърватия е най-висшата съдебна инстанция в Хърватия.

Със закон могат да се създават други обикновени и специализирани съдилища с компетентност в дадена техническа или правна област.

Върховен съд на Република Хърватия

Жупанийски (окръжни) съдилища (15)	Висш търговски съд (1)	Висш административен съд (1)	Висш съд за простъпки (1)
Общински (районни) съдилища (67)	Търговски съдилища (7)	Административни съдилища (4)	Съдилища за простъпки (61)

Моля, имайте предвид, че на 1 април 2015 г. ще започне да функционира нова мрежа от общински (районни) и търговски съдилища, която ще се състои от 24 общински (районни) съдилища и 8 търговски съдилища. На 1 юли 2015 г. ще започне да функционира нова мрежа от 22 съдилища за простъпки. Тяхната правна уредба е предвидена в **Закона за съдебните райони и седалищата на съдилищата (NN 128/14)**

Предоставената тук информация е актуална и точна, но ще бъде отново актуализирана след 1 април 2015 г. или след 1 юли 2015 г.

Върховният съд на Република Хърватия е със седалище в Загреб.

Той осигурява еднаквото прилагане на закона и равенството на всички при неговото прилагане,

Постановява решения относно обичайните средства за правна защита, когато това е предписано от специален закон,

Постановява решения относно извънредни средства за правна защита срещу окончателните решения на съдилищата в Хърватия,

Произнася се по спорове за подсъдност, когато това е предписано от специален закон,

Разглежда актуални правни въпроси, засягащи съдебната практика, анализира необходимостта от професионално развитие на съдиите, съветниците и стажантите в органите на съдебната власт и извършва други дейности, предвидени от закона.

Върховен съд на Република Хърватия Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Телефон: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Факс: +385 1 481 00 35

Електронна поща: vsrh@vsrh.hr

 <http://www.vsrh.hr/>

 Закон за съдилищата

 Закон за съдебните райони и седалищата на съдилищата

Тези актове понастоящем са в сила.

Новият Закон за съдебните райони и седалищата на съдилищата бе приет и публикуван в Държавен вестник (NN), бр. 128/14 и в него се предвижда да влезе в сила на 1 април https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_128_2430.html 2015 г. или на 1 юли 2015 г., заменяйки съществуващите закони.

Служба за борба с корупцията и организираната престъпност

Службата за борба с корупцията и организираната престъпност е специална структура в системата на **прокуратурата**, създадена за цялата територия на Република Хърватия, която извършва дейности по наказателно преследване по дела за корупция и участие в организирана престъпност.

Служба за борба с корупцията и организираната престъпност Gajeva 30a

10 000 Zagreb Телефон: +385 4591 874

Факс: + 385 1 4591 878

Електронна поща: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Закон за Службата за борба с корупцията и организираната престъпност

Последна актуализация: 20/07/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Италия

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система в Италия.

Организация на правосъдието — съдебна система

Италианската съдебна система е основана на гражданското право.

Функцията на съдия, както и тази на прокурор, се упражнява от членове на съдебната власт. Административната функция се поема от Министерството на правосъдието.

Съдебната функция може да се раздели на следните области:

Обикновена гражданскоправна и наказателноправна

Административна

Счетоводна

Военна

Данъчна

Юрисдикцията по административни въпроси се упражнява от регионални административни съдилища (Tribunali Amministrativi Regionali или TAR) и от Държавния съвет (Consiglio di Stato).

Юрисдикцията по счетоводни въпроси се упражнява от Държавната сметна палата (Corte dei conti). Службата на нейния главен прокурор е установена в същия орган.

Юрисдикцията по данъчните въпроси се упражнява от провинциалните данъчни комисии и от районните данъчни комисии.

Юрисдикцията по военни въпроси се упражнява от военните съдилища, военно-апелативния съд, надзорния военен съд, военни прокурори при военните съдилища, главни военни прокурори при военно-апелативния съд и главния военен прокурор при Касационния съд.

Юрисдикцията по обикновени гражданскоправни и наказателноправни въпроси се упражнява от магистрати, принадлежащи към правния ред, който е разделен на съдии от една страна и на магистрати на прокурорската служба от друга страна, изпълняващи съответно ролите на съдии и следователи.

Администрация на съдилищата

Конституцията възлага на Министерството на правосъдието, измежду правителствените структури, отговорността за администрацията на съдилищата поради неговата специална функция, роля и връзка със съдебната система.

След много труден публичен изпит магистратите се назначават към съдилища в определена област на компетентност, според направения от тях избор. Те не могат да бъдат назначавани, повишавани, отзовавани, прехвърляни или наказвани без разискване от страна на Consiglio Superiore della Magistratura или CSM (върховния съвет на магистратите) и със специални гаранции за защита.

Всички въпроси, свързани с магистрати, трябва да се разглеждат от CSM, който защитава независимостта на магистратите и техния статут.

Президентът на Италианската република също така оглавява CSM.

Министерството на правосъдието извършва своите административни и организационни функции на две равнища:

В рамките на централните структури (dipartimenti), предимно в Рим, както и в местни секции, относно специални области на компетентност

В съдебни служби, трибунали, съдилища и т.н.

Административната функция е отговорна и за персонала, назначаван към съдебните служби.

На най-висшите равнища на съдилищата (или прокурорските служби) стои:

Главен магистрат, който отговаря за съдебната система и има последната дума по решения на службата

Ръководител на съда (dirigente), който има задачата да организира съдебни услуги за обществеността и вътрешна помощ за съдии и прокурори.

Ръководителят на съда е най-висшестоящата длъжност в административния персонал.

Видове съдилища – кратко описание

Съдилищата са организирани, както следва:

Първа инстанция

Мирови съдии (giudici di pace) — които са почетни (непрофесионални) съдии. Те разглеждат гражданскоправни и наказателноправни въпроси с ниска важност

Съдилища или трибунали (tribunali) — разглеждат по-сериозните случаи

Наказателната служба (ufficio di sorveglianza) — разглежда дела на първа инстанция, включващи наказателно (углавно) правосъдие (въпроси, свързани със затворници, осъждания и т.н.)

Съд за непълнолетни правонарушители (tribunale per i minorenni)

Втора инстанция

За обжалване на първото решение по фактическите основания и тълкуването на закона:

Апелативни съдилища (corte d'appello)

Наказателни трибунали (tribunale di sorveglianza) — съдилища от втора инстанция (и, по някои специални въпроси, първа инстанция) по въпроси, свързани с наказателно правосъдие

Трета инстанция

За действия срещу нарушения на закона на най-високото равнище:

Върховен съд (corte di cassazione) — с цялостна компетентност и последна инстанция

В рамките на основните трибунали има и специални секции. Съдилищата със съдебни заседатели (corti d'assise) заседават с двама професионални съдии и шестима съдебни заседатели. Съдебните заседатели се избират сред гражданите, за да служат за кратки периоди, да сътрудничат и представляват различните прослойки на обществото. Тези съдилища вземат решения по тежки престъпления (убийства, тежки нападения и други подобни).

Магистратите, които изпълняват ролята на прокурорите в съдебните процеси, са:

Главни прокурори от първа инстанция (procuratore della Repubblica presso il Tribunale) и техните заместници (sostituti procuratori)
 Главни прокурори от втора инстанция (procuratore generale presso la Corte d'appello) и техните заместници (sostituti procuratori generali)
 Главният прокурор при Върховния съд (procuratore generale presso la Corte di cassazione) и неговите заместници (sostituti procuratori generali)
 В Италия ролята на прокурора се изпълнява от кариерни магистрати, които упражняват своите функции под надзора на началника на тяхната служба. Това е като вид йерархия, която се прилага само за прокурорските служби.

Йерархия на съдилищата

	Гражданскоправна юрисдикция	Наказателноправна юрисдикция	Юрисдикция за непълнолетни правонарушители	Наказателна юрисдикция
I-ва степен	Миров съдия	Миров съдия	Съд за непълнолетни правонарушители	Наказателна служба /наказателен трибунал
II-ра степен	Трибунал	Трибунал	Специализирана секция на апелативния съд	Наказателен трибунал
	Апелативен съд	Апелативен съд		
Нарушение на закона	Върховен съд (или Касационен съд)	Върховен съд (или Касационен съд)	Върховен съд (или Касационен съд)	Върховен съд (или Касационен съд)

Бази данни с правна информация

Уебсайтът на [Министерството на правосъдието на Италия](#) съдържа информация относно съдебната система, Министерството на правосъдието, съответните компетентности и данните за връзка с различни служби.

Уебсайтът на [Върховния съвет на магистратите](#) предлага информация относно италианската съдебна система на италиански, английски и френски език.

И двата уебсайта са достъпни без заплащане.

Последна актуализация: 24/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Кипър

Организация на правосъдната система — съдебна система

Администрация на съдилищата

Кипър е била британска колония до 1960 г. и правната му система се основава почти изцяло на английската правна система, а законодателството е прието въз основа на принципите на обичайното право и равенството.

В правната система, която действа от създаването на Република Кипър, се запазва влиянието на английската правна система. Съдилищата в Република Кипър прилагат следните закони:

Конституцията на Република Кипър (Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας)

Законите, запазени по силата на член 188 от Конституцията

Принципите на общото право и принципите на равенство

Законите, приети от Камарата на представителите (Βουλή των Αντιπροσώπων).

След присъединяването на Република Кипър към Европейския съюз през 2004 г. Конституцията на Република Кипър е изменена по такъв начин, че европейското право има върховенство над нея.

Видове съдилища — кратко описание

В Кипър функционира двуинстанционна съдебна система: Върховният съд (Ανώτατο Δικαστήριο) (от втора инстанция) и различните съдилища от първа инстанция, изброени по-долу:

ВЪРХОВЕН СЪД (ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

РАЙОННИ СЪДИЛИЩА (ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

СЪДИЛИЩА ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА (ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΑ)

СЪДИЛИЩА ПО СЕМЕЙНИ ДЕЛА (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

ТРИБУНАЛ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА НАЕМНИТЕ ЦЕНИ (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ)

ТРИБУНАЛ ПО ТРУДОВИ СПОРОВЕ (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ)

ВОЕНЕН СЪД (ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

Бази данни с правна информация

Все още не е създадена официална база данни с правна информация. Налични са редица частни бази данни с правна информация, някои от които са платени, а достъпът до други е безплатен.

Те съдържат информация относно съдебни решения и първично законодателство.

Връзки по темата

[Върховен съд на Кипър](#) (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου)

Последна актуализация: 02/07/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версията на следните езици вече са преведени.

Съдебни системи в държавите-членки - Латвия

Настоящият раздел ви предоставя преглед на правосъдната система в Латвия.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Наред със законодателната и изпълнителната власт в Латвия съществува независима съдебна власт с тристепенна съдебна система. Съгласно Конституцията на Латвия (*Latvijas Republikas Satversme*) правораздаването в Латвия се осъществява от районни (градски) съдилища (*rajona/pilsētas tiesas*), окръжни съдилища (*apgabaltiesas*), Върховният съд (*Augstākā tiesa*) и Конституционният съд (*Satversmes tiesa*), а в състояние на война или при извънредно положение — и от военни съдилища.

Администрация на съдилищата

Съгласно [Закона за съдебната власт \(likums „Par tiesu varu“\)](#) администрацията на съдилищата е отговорност на **Министерството на правосъдието**.

Министерство на правосъдието:

издава нормативни актове с вътрешно действие относно организацията на административната работа на районните (градските) съдилища, окръжните съдилища и службите по вписванията;

изисква от районните (градските) съдилища, окръжните съдилища и службите по вписванията да предоставят информацията, която му е необходима за изпълнение на неговите задължения, предвидени в закона;

осъществява организационното ръководство на районните (градските) съдилища, окръжните съдилища и службите по вписванията;

извършва инспекции в районните (градските) съдилища, окръжните съдилища и службите по вписванията.

Съдебната администрация (Tiesu administrācija) организира и осигурява административната работа на районните (градските) съдилища, окръжните съдилища и службите по вписванията. Тя е подведомствена на Министъра на правосъдието.

Върховният съд (Augstākā tiesa) не е административно свързан с районните (градските) съдилища или окръжните съдилища. Председателят на Върховния съд организира работата на Върховния съд. Административната дейност на Върховния съд се осъществява от негова самостоятелна служба, Администрацията на Върховния съд (*Augstākās tiesas Administrācija*).

Съдебният съвет (Tieslietu padome) е колективен орган, ангажиран с формулирането на политиката и стратегията за съдебната система и с подобряването на нейната организация.

Видове съдилища: кратко описание и йерархия

Обикновени съдилища: първа инстанция и апелативна инстанция

Районните (градските) съдилища (rajonu (pilsētu) tiesas) са първоинстанционни съдилища по граждански, наказателни и административни дела.

Един районен (градски) съд може да има структурни звена, т.е. съдебни палати, разположени на различни места в рамките на неговия съдебен район. Към районните (градските) съдилища може да има **служба по вписванията (zemesgrāmatu nodaļa)**. Службата по вписванията води имотния регистър (в който се вписват недвижимите имоти и свързаните с тях права) и разглежда молби за принудително изпълнение на безспорни вземания, за изпълнение въз основа на покана за доброволно изпълнение и за одобрение на обявленията за публична продажба.

Окръжните съдилища (apgabaltiesas) разглеждат като апелативни съдилища граждански, наказателни и административни дела в състав от трима окръжни съдии. Един окръжен съд може да има структурни звена, т.е. съдебни палати, разположени на различни места в рамките на неговия съдебен район.

Съгласно [Закона за съдебната власт \(likums „Par tiesu varu“\)](#), **военните съдилища** могат да правораздават в състояние на война или при извънредно положение. Съгласно [Закона за военния съд \(Karatiesu likums\)](#), военните съдилища се създават по разпореждане на министъра на правосъдието. В този случай правораздаването се осъществява от едно или повече първоинстанционни военни съдилища и един военно-апелативен съд.

Върховен съд

Във **Върховния съд (Augstākā tiesa)** има гражданско, наказателно и административно отделение. Върховният съд е касационна инстанция (*kasācijas instance*), освен ако законът не предвижда друго. До 31 декември 2014 г. във Върховния съд имаше две колегии (гражданска и наказателна), но от 1 януари 2015 г. до 31 декември 2016 г. в него има само гражданска колегия.

Пленумът (plēnums) представлява общото събрание на съдиите във Върховния съд. Той обсъжда актуални въпроси, свързани със тълкуването на правни разпоредби. Пленумът избира също така членовете на Дисциплинарния съд (*Disciplinārtiesa*). Дисциплинарният съд се състои от шест съдии от отделенията на Върховния съд. Дисциплинарният съд се свиква, за да се упражни контрол за законосъобразност на решенията на Съдебния дисциплинарен съвет (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*). За да се гарантира еднакво прилагане на закона, актуалните въпроси относно тълкуването на правни разпоредби могат да бъдат разглеждани не само от Пленума, но също така от общото събрание на съответната колегия или отделение.

Конституционният съд (Satversmes tiesa) е независим съдебен орган, който разглежда дела относно конституционността на закони и други нормативни актове в рамките на правомощията, които са му предоставени съгласно Конституцията и Закона за Конституционния съд. Той разглежда и други дела, с които е сезиран съгласно Закона за Конституционния съд.

Правни бази данни

В Латвия съществуват следните правни бази данни:

уебсайтът на [Министерството на правосъдието](#), който съдържа обща информация за съдебната система, професиите, свързани със съдилищата (нотариуси, съдебни изпълнители) и връзки към други уебсайтове относно съдебната система.

Национален портал на Латвия [Latvija.lv](#)

Порталът „Latvija.lv“ предоставя достъп до интернет ресурси относно централните и местните органи на управление. Информацията в портала е организирана по теми.

Разделът на портала, озаглавен „**E-pakalpojumi**“, предоставя достъп до електронни услуги, базирани на централизирана инфраструктура за електронни услуги. Този раздел включва виртуално работно пространство, в което потребителите могат да поискат и да получат електронни услуги от централните и местните органи на управление, да следят процеса на изпълнение и да получават информация за резултатите от електронните услуги.

Разделът относно търсенето на услуги („Каталог на услугите“ — *Pakalpojumu katalogs*) е централизирана точка за достъп до услуги, предоставяни от централните и местните органи на управление. Чрез него се осигурява достъп на потребителите до основна информация за предоставяните от

централните и местните органи на управление услуги, условията, при които тези услуги могат да бъдат поискани и получени, дължимите такси, както и до описанието на услугите. Описанията на онлайн услугите съдържат връзка към съответния ресурс (информация, уебсайт, пряка връзка или електронна услуга). Потребителите могат да получат достъп до информацията или чрез каталога, съдържащ раздели, съответстващи на различни житейски ситуации, или чрез използване на функциите за търсене на портала. Съдържанието на централизирания каталог се поддържа от органите, които предоставят услугите.

Националният портал на Латвия, Latvija.lv, има за цел да предостави на латвийските граждани и на чужденците, живеещи в Латвия, достъп до интернет ресурсите на държавните органи в Латвия и централизирана точка за достъп до електронните услуги, предоставяни от редица институции.

Достъпът до портала е **безплатен**.

Връзки

[Портал на националните съдилища](#), [Върховен съд](#), [Конституционен съд](#), [Съдебна администрация](#), [Министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 15/06/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Литва

Настоящият раздел съдържа преглед на съдилищата в Литва.

Организация на правосъдната система — съдебна система

В Литва има 22 **обща** съдилища и 3 **специализирани** (административни) съдилища.

Администрация на съдилищата

Общото събрание на съдиите (*Visuotinis teisėjų susirinkimas*) е най-висшестоящият автономен съдебен орган, включващ всички съдии в Литва.

Съдебният съвет на Литва (*Teisėjų taryba*) е изпълнителен автономен съдебен орган, съставен от 23 членове, който гарантира независимостта на съдилищата и съдиите.

Дисциплинарният съд (*Teisėjų garbės teismas*) е автономна съдебна институция, която гледа дисциплинарни дела срещу съдии и петиции на съдии срещу клевети.

Администрацията на националните съдилища (*Nacionalinės teismų administracija*) има за цел да осигури ефективното функциониране на съдебната система и спомага за гарантиране на независимостта на съдилищата и съдиите и организационната автономност на съдилищата.

Последна актуализация: 18/11/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [fr](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Люксембург

В този раздел ще намерите кратък преглед на организацията на съдилищата в Люксембург.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Правосъдната система на Великото херцогство Люксембург включва два вида съдилища: обикновени и административни. Към тези два вида се добавя и Конституционният съд.

Общи съдилища

Конституцията възлага на съдилищата упражняването на съдебната власт и прилагането на приетите от централните и местните органи подзаконовни нормативни актове, доколкото те са в съответствие със закона.

Общи съдилища

Върховен съд

Най-високо в йерархията на обикновените съдилища е Върховният съд, който включва **Касационен съд**, **Апелативен съд** и **Главна прокуратура**.

Намира се в Люксембург.

Окръжни съдилища

Великото херцогство Люксембург е разделено на **два съдебни окръга**, като във всеки от тях има по един окръжен съд — единият в Люксембург, а другият в Дикирх.

Мирови съдилища

Съществуват **три мирови съдилища** — в Люксембург, в Еш-сюр-Алзет (съдебен окръг Люксембург) и в Дикирх (съдебен окръг Дикирх).

Специализирани съдилища

Висш съвет по социално осигуряване

Висшият съвет по социално осигуряване (*Conseil supérieur des assurances sociales*) се състои от председател, членове, назначени измежду съдиите, и двама представители на Националната здравна каса (Caisse Nationale de Santé - CNS).

Арбитражен съвет

Арбитражният съвет по социално осигуряване (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) се състои от председател и двама представители на Националната здравна каса (CNS).

Административни съдилища

Административен съд

Административният съд се състои от пет съдии и има само едно отделение, което заседава в тричленен състав.

Административен трибунал

Административният трибунал се състои от десет съдии и има три отделения, които заседават в тричленни състави.

Бази данни с правна информация

Информация относно министерството на правосъдието, юридическите професии, законодателството, съдилищата, местата за лишаване от свобода, гражданските служби, както и формуляри и новини можете да намерите на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

Достъпът до базите данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базите данни е **безплатен**.

Връзки по темата

[Legilux](#)

[Портал за правосъдие](#)

[Административни съдилища](#)

[Министерство на правосъдието](#)

[Правителство на Люксембург](#)

Последна актуализация: 04/02/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [hu](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Унгария

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система в Унгария.

Администрация на съдилищата

Председател на Националната съдебна служба

Централното администриране на съдилищата се извършва от председателя на **Националната съдебна служба (НСС)**, подпомаган от главния заместник-председател и останалите заместник-председатели, както и от персонала на НСС. Административната работа на председателя се контролира от Националния съдебен съвет. Председателят на НСС отговаря за работата и ефикасността на централната администрация и за изпълняването на задълженията ѝ в съответствие с конституционния принцип за независимост на съдебната власт в рамките, предвидени от закона. В упражняването на административните си правомощия председателят издава решения, постановления и препоръки.

Председателят на НСС се избира с две трети мнозинство от членовете на унгарския парламент по предложение на президента на републиката. За председател на НСС може да бъде избран само съдия.

Организация на съдилищата

В Република Унгария правораздаването се извършва от следните видове съдилища:

The Kúria (Върховния съд на Република Унгария);

Регионалните апелативни съдилища (*ítélőtáblák* на унгарски език);

Общите съдилища (*törvényszékek* на унгарски език);

Окръжните съдилища (*járásbíróságok* на унгарски език); и

Административните и трудовите съдилища.

Териториалната компетентност на съдилищата като цяло съвпада с административните граници, а името на съда подсказва мястото, където е разположен.

Непрофесионални съдии (*nem hivatásos bíró*) могат да участват в съдебните производства като оценители по някои дела при условията, предвидени в закона, но само **официални съдии** могат да заемат длъжността на **самостоятелни съдии** (*egyesbíró*) или **председатели на съвет** (*tanácselnök*).

Професионалните съдии се назначават от президента на републиката и могат да бъдат отстранявани от длъжност само на основания, и в съответствие с процедурите, предвидени в закона. Съдиите са независими и се подчиняват единствено на закона, не могат да членуват в политически партии или да участват в политически дейности.

Йерархия на съдилищата

Окръжни, административни и трудови съдилища

Окръжните, административните и трудовите съдилища гледат дела на **първа инстанция** (до 31 декември 2012 г. делата на първа инстанция се гледат от местните и трудовите съдилища).

Административните и трудовите съдилища осъществяват съдебен контрол на административни решения или решения, свързани с трудовата заетост и подобни правоотношения (както и други дела, възложени им от закона).

В рамките на окръжните, административните и трудовите съдилища могат да се **обособяват специализирани състави**, които разглеждат определен тип дела.

Общи съдилища

Общите съдилища гледат дела на **първа инстанция**, в предвидените от закона случаи, както и **обжалвания**, повдигнати срещу решения, издадени на първа инстанция от местните и трудовите съдилища преди 31 декември 2012 г. или от окръжните, **административните и трудовите съдилища** след 1 януари 2013 г.

Общите съдилища се състоят от **състави** (*tanács*), **секции** и **наказателни, граждански, стопански, административни и трудови отделения** (*kollégium*). Различните отделения могат да функционират заедно.

Специален тип дела се гледат от **военни трибунали** (*katonai tanács*) в определени общи съдилища със зададена териториална компетентност.

Регионални апелативни съдилища

Регионални апелативни съдилища функционират в **Добрецен, Сегед, Будапеща, Гьор и Печ**. Те разглеждат **жалби**, подадени срещу решения, постановени от местни и общи съдилища преди 31 декември 2012 г. или от окръжни и общи съдилища след 1 януари 2013 г. в случаите, предвидени в закона, и гледат други дела, отнесени към тяхната компетентност по закон. До 31 декември 2012 г. жалбите по административни дела се гледат от апелативния съд на Будапеща.

Регионалните апелативни съдилища имат **състави** и **наказателни и граждански отделения**. До 31 декември 2012 г. апелативният съд на Будапеща разполага с административно отделение.

Териториална компетентност

Регионален апелативен съд в Сегед: окръг Csongrád, окръг Bács-Kiskun и окръг Békés;

Регионален апелативен съд в Печ: окръг Baranya, окръг Somogy и окръзи Tolna и Zala;

Регионален апелативен съд в Дебрецен: окръг Hajdú-Bihar, окръг Borsod-Abaúj-Zemplén, окръг Jász-Nagykun-Szolnok и окръг Szabolcs-Szatmár-Bereg;

Регионален апелативен съд в Дьор: окръг Győr-Moson-Sopron, окръг Komárom-Esztergom, окръг Vas, окръг Veszprém и окръг Zala;

Регионален апелативен съд в Будапеща: Будапеща, окръг Fejér, окръг Heves, окръг Pest, окръг Nógrád.

Kúria (Върховният съд)

Върховният съд е **най-висшестоящият орган** в съдебната система на Унгария и е със седалище в **Будапеща**. Върховният съд осигурява еднаквото прилагане на правото от съдилищата и приема правно хармонизиращи решения с тази цел, които са задължителни за всички съдилища. Председателят на Върховния съд се избира от парламента с две трети мнозинство от членовете му, по предложение на президента на републиката. Само съдия може да бъде избран за председател на Върховния съд. Президентът на републиката назначава заместник-председателите на Върховния съд по препоръка на председателя му.

Kúria (Върховният съд):

разглежда жалби срещу решения, издадени от общите съдилища и регионалните апелативни съдилища (в случаите, предвидени от закона);

разглежда **искове за преразглеждане** (felülvizsgálati kérelem);

приема **решения за еднакво прилагане на закона** (jogegységi határozat), които са със задължителен характер за всички съдилища;

анализира съдебната практика, установена с окончателните решения, и контролира и преразглежда общата правораздавателна практика на съдилищата;

приема **съдебни решения** и **решения относно правните принципи**;

приема решения за несъвместимостта на **постановления на местните власти** със закона и за отмяната на тези постановления;

приема решения, с които се установява, че местните власти не са спазили задължението си за изпълнение на даден закон, както това е предвидено от законодателството, и

гледа **други дела**, отнесени към неговата компетентност;

Върховният съд се състои от състав за правораздаване и състав за хармонизиране (*ítélkező és jogegységi tanács*), състави за местната администрация и за вземане на решения относно правните принципи, от наказателни, граждански и административни и трудови отделения (*kollégium*), както и от секции за анализиране на съдебната практика.

Последна актуализация: 17/11/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Малта

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система на Малта.

Организация на правосъдната система – съдебна система

Съдебната система на Малта по същество е **двустепенна система**, състояща се от първоинстанционен съд, председателстван от съдия или магистрат, и въззивен съд. При упражняване на по-висшата си компетентност Апелативният съд заседава в състав от трима съдии и разглежда жалбите срещу решенията на първоинстанционен съд, който се председателства от съдия. При упражняване на по-нисшата си компетентност Апелативният съд заседава в състав от един съдия и разглежда жалбите срещу решенията на първоинстанционен съд, който се председателства от магистрат. Съществуват и редица трибунали с различна степен на компетентност, на които са подсъдни специфични области на правото. Почти всички жалби срещу решенията, постановени от някой от тези трибунали, се разглеждат от Апелативния съд при упражняване на по-нисшата си компетентност, а останалите се разглеждат от Апелативния съд при упражняване на по-висшата си компетентност.

Генералният директор (на съдилищата), който се назначава от министър-председателя, отговаря за администрирането на съдилищата. Той се подпомага от секретарите (на гражданските и наказателните съдилища и трибунали и на съдилищата и трибуналите в Гозо) и директора (на помощните служби).

Генералният директор (на съдилищата) отговаря за управлението и администрирането на Отдела за съдилищата, включително на секретариатите, архивите и другите служби, като също така оглавява този отдел. Всички служители на ръководни длъжности в съдилищата, които изпълняват функциите си в Отдела за съдилищата, получават указания от генералния директор (на съдилищата) и се отчитат пред него.

Видове съдилища – кратко описание

Може да намерите кратко описание на всеки съд в таблицата по-долу.

Йерархия на съдилищата

Апелативен съд	Втора инстанция Въззивна инстанция	Апелативният съд разглежда жалбите срещу решенията на гражданските съдилища при упражняване на тяхната по-висша и по-нисша компетентност. i) Този съд разглежда жалбите срещу решенията на отделението с обща компетентност и семейното отделение на Гражданския съд. ii) Този съд разглежда жалбите срещу решенията на Съда на магистратите при упражняване на неговата гражданскоправна компетентност, Трибунала за иски с малък материален интерес и административните трибунали.	i) Състав от трима съдии. ii) Състав от един съдия.
Апелативен наказателен съд	Втора инстанция Въззивна инстанция	При упражняване на по-висшата си компетентност този съд разглежда жалбите на лицата, осъдени от Наказателния съд . При упражняване на по-нисшата си компетентност този съд разглежда жалбите във връзка с дела,	Състав от трима съдии Състав от един съдия

		гледани от Съда на магистратите при упражняване на неговата наказателна компетентност.	
Наказателен съд	Първа инстанция	Този съд заседава като наказателен съд и разглежда наказателни дела , които са извън компетентността на Съда на магистратите.	Председателстван от съдия, който може да заседава с девет съдебни заседатели.
Граждански съд: Отделение с обща компетентност на Гражданския съд Отделение за охранителни мерки на Гражданския съд Семейно отделение на Гражданския съд	Първа инстанция	Отделението с обща компетентност на Гражданския съд разглежда дела с гражданскоправен и/или търговски характер, които са извън компетентността на Съда на магистратите. При упражняване на конституционната си компетентност той разглежда и дела, свързани с нарушения на правата на човека и основните свободи , закриляни от Конституцията и от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Отделението за охранителни мерки на Гражданския съд е компетентно за поставянето под пълно или ограничено запрещение на душевноболни лица , назначаването на настойници на тези лица, откриването на наследства и одобряването на изпълнители на завещания. Този съд е и довереник на тайни завещания. Този съд разглежда всички дела, свързани със семеини въпроси , като унищожаване на брак, раздяла на съпрузите, развод, издръжка и упражняване на родителските права.	Председателстван от съдия Председателстван от съдия Председателстван от съдия
Съд на магистратите	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдът на магистратите има само нисша компетентност от първа инстанция, която по принцип е ограничена до искове, които не надвишават 15 000 EUR . В сферата на наказателното правосъдие съдът има двойна компетентност – като решаващ съд по дела от компетентността си и като разследващ съд на престъпленията от компетентността на Наказателния съд. i) Решаващ съд – този съд е компетентен да гледа всички дела за престъпления, наказуеми с лишаване от свобода за срок до 6 месеца. ii) Разследващ съд – този съд провежда предварителни разследвания във връзка с наказуеми деяния и предава съответната преписка на главния прокурор. Ако обвиняемият не възразява, главният прокурор може да сезира отново Съда на магистратите по делата за престъпления, наказуеми с лишаване от свобода за срок до десет години, който съд да разгледа делото и да се произнесе по него.	Председателстван от магистрат
Съд на магистратите в Гозо	Първа инстанция	В сферата на гражданското правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има двойна компетентност : по-нисша компетентност, сравнима с тази, упражнявана от съответстващия му съд в Малта, и по-висша компетентност като тази на Отделението с обща компетентност на Гражданския съд, с изключение на конституционната му компетентност, и на Отделението за охранителни мерки на Гражданския съд. В сферата на наказателното правосъдие Съдът на магистратите в Гозо има същата компетентност като тази на Съда на магистратите в качеството му на решаващ съд и на разследващ съд.	Председателстван от магистрат
Съд за малолетни и непълнолетни	Първа инстанция	Съдът за малолетни и непълнолетни разглежда обвинения и провежда други производства във връзка с ненавършили пълнолетие лица на възраст под 16 години и също може да издава	Председателстван от магистрат, подпомаган от двама членове на съдебния състав

		разпореждания за поставяне под институционални грижи.	
Трибунал за искиове с малък материален интерес	Първа инстанция	Този трибунал се произнася по бързата процедура и въз основа на принципите на справедливост и законност по искове на стойност под 5 000 EUR.	Председателстван от арбитър

Бази данни с правна информация

 [Министерството на правосъдието, културата и местното самоуправление](#) предоставя широк набор от онлайн услуги на официалния уебсайт на правителството. Сайтът, достъпен на малтийски и английски език, съдържа информация за Министерството на правосъдието и вътрешните работи, както и за съдилищата, правосъдната система и съдебната власт, Главната прокуратура, съдебните услуги и правните услуги. Следните връзки препращат към различните налични съдебни услуги и правни услуги:

 [Министерство на правосъдието, културата и местното самоуправление](#)

 [Съдебни услуги](#)

 [Съдебни услуги – съдебни решения онлайн](#)

 [Съдебни услуги – съдебни производства](#)

 [Съдебни услуги – разпределение на съдебните зали](#)

 [Съдебни услуги – статистика](#)

 [Съдебни услуги – съдебни разпродажби на търг](#)

 [Съдебни услуги – гражданскоправни формуляри \(на малтийски език\)](#)

 [Съдебни експерти](#)

 [Правни услуги \(малтийско законодателство\)](#)

Последна актуализация: 22/12/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Холандия

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система на Нидерландия.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Правораздаване

Съдебният съвет е част от съдебната система, но сам по себе си не е правораздавателен орган. Той е поел правомощия за редица функции от министъра на правосъдието. Тези функции са оперативни по своята същност и включват разпределяне на бюджетите, надзор на финансовото управление, човешки ресурси, ИКТ и настаняване. Съветът подпомага съдилищата при изпълнение на техните функции в тези области. Освен това той има задачата да подобрява качеството на работата на съдебната система и да отправя препоръки за ново законодателство, което има последствия за правораздаването. Съветът действа и като говорител на съдебната власт в обществени и политически дебати.

Функциите на Съвета са свързани с оперативни въпроси (в най-широкия смисъл на понятието), бюджетни въпроси и качествените аспекти на правораздаването.

Съветът има ключова роля за изготвянето, изпълнението и отчетността на бюджета на съдебната власт. Бюджетната система е основана на система за измерване на работното натоварване, която се поддържа от Съвета. Съветът насърчава и надзирава разработването на оперативни процедури в ежедневните дейности на съдилищата. Въпросите специфични задачи са политика за личния състав, настаняване, ИКТ и външни работи. Съветът разполага с редица официални законови правомощия, които му позволяват да изпълнява тези функции. Съветът е оправомощен например да издава задължителни общи инструкции по отношение на оперативната политика, въпреки че той предпочита да упражнява това правомощие във възможно най-малка степен.

Съветът е отговорен за набирането, подбора и обучението на длъжностни лица за съдебната система и съдилищата. Той изпълнява функциите си в тези области в тясно сътрудничество с административните съвети на съдилищата. Съветът играе важна роля при назначаването на членове в тези съвети.

Задачата на Съвета по отношение на качеството на съдебната система включва насърчаване на еднаквото прилагане на правото и повишаване на качеството на правосъдната система. Що се отнася до припокриването на съдържанието на съдебните решения следва да се отбележи, че Съветът няма задължителни правомощия в тази област.

Съветът има и **обща консултативна роля**. Той дава консултативни становища на вниманието на правителството във връзка с нови закони, които имат отражение върху съдебната система. Този процес се провежда при непрекъсната консултация с членовете на административните съвети на съдилищата.

Въпреки че Съветът разполага с официални правомощия, отношенията между Съвета и съдилищата не следва да се разглеждат като йерархични. Съветът си поставя като основна цел подпомагането на съдилищата във връзка с изпълнението на техните функции. С оглед гарантиране на правилното осъществяване на различните функции Съветът провежда редовни консултации с председателите на съдилища, директорите на дейности, ръководителите на сектори и Съвета на представителите (консултативен орган, съставен от представители на съдилищата).

Видове съдилища — кратко описание

Окръжни съдилища

Нидерландия е разделена на 11 окръга, всеки от които разполага със собствен съд. Всеки окръжен съд има няколко съдебни района. Окръжният съд е съставен най-много от пет отделения. Те винаги включват административно отделение, гражданско отделение, наказателно отделение и отделение на районните съдилища. Семейноправните дела и делата, касаещи малолетни и непълнолетни, често се разглеждат в отделно отделение, както понякога се случва и с правораздаването по отношение на чужденците. Административният съвет на съответните съдилища има свободата да решава такива въпроси.

Отделения

Районни съдилища

Относително лесно за обикновените граждани е делата им да бъдат разгледани от районните съдилища. Това означава, че те имат правото да пледират сами делата си пред съда и не е необходимо да бъдат представлявани от адвокат. От гледна точка на гражданското право районният съдия се занимава с всички дела, включващи наемни правоотношения, лизинг и трудови правоотношения, както и с всички спорове, при които претенцията е до 25 000 EUR.

В наказателното право районният съдия се занимава само със случаи на леки престъпления. Често това са случаи, при които полицията или прокурорът са предложили решаване на делото със споразумение. Ако обвиняемият откаже да приеме такова предложение, тогава делото се отнася пред районния съдия. Районният съдия обикновено постановява устно решение непосредствено след заседанието.

Наказателно право

Съдиите в наказателното отделение се занимават с всички наказателни дела, които не се разглеждат от районен съдия. Тези дела могат да се разглеждат в състави от един съдия или в пълни състави от трима съдии. Пълният състав се занимава с по-сложни дела и всички дела, при които прокурорът изисква присъда над една година лишаване от свобода.

Гражданско право/семеино право

Гражданското отделение също се занимава с дела, които не са конкретно отнесени до районния съдия. Повечето от тях се решават от един съдия, но и тук има пълни състави от трима съдии за решаване на по-сложните казуси. Редица окръжни съдилища имат отделно отделение за семейни дела и дела, касаещи малолетни и непълнолетни, когато броят на тези дела е значителен.

Административно право

С няколко изключения административните спорове се разглеждат от окръжния съд. В много случаи разглеждането от административното отделение се предшества от производство по обжалване пред административните органи. Обикновено тези дела се разглеждат от състав от един съдия, но и тук окръжният съд може да реши да назначи трима съдии по дело, което е сложно или което се отнася до особено важни въпроси. Ако въпросният окръжен съд няма отделно отделение за разглеждане на дела, касаещи законодателството за чужденците, такива дела се разглеждат от административното отделение или негов състав. При дела, касаещи държавни служители и въпроси от областта на социалното осигуряване, обжалването е от компетентността на специален апелативен трибунал — Централният апелативен трибунал, а в повечето други случаи — на Административното съдебно отделение на Държавния съвет.

Апелативни съдилища

11-те окръга са разделени на четири района, които попадат под юрисдикцията на апелативен съд: Хага, Амстердам, Арнем-Леуварден и Херцогенбош. По отношение на наказателното и гражданското право съдиите от апелативния съд се занимават само с дела, по които се обжалва решение на окръжен съд. Апелативният съд преразглежда фактите по делото и прави свои собствени заключения. В повечето случаи е възможно решението на апелативния съд да бъде обжалвано чрез касационна жалба пред Върховния съд на Нидерландия. В допълнение към наказателните и гражданските дела апелативният съд се занимава също с всички обжалвания на данъчни оценки в качеството си на административен съд.

Специални трибунали

Централният апелативен трибунал е апелативен съвет, чиято дейност е съсредоточена предимно в правни области, свързани със социалното осигуряване и държавните служители. В тези области това е висшестоящият съдебен орган. Трибуналет е със седалище в Утрехт. Апелативният трибунал за търговски и промишлени спорове е специален административен съд, който се произнася по спорове от областта на социално-икономическото административно право. В допълнение този апелативен трибунал се произнася и по обжалвания на специфични закони, като Закона за конкуренцията и Закона за далекосъобщенията. Трибуналет е със седалище в Хага.

Върховен съд

Върховният съд на Нидерландия, който е със седалище в Хага, разглежда дали при вземането на своето решение по-долустоящият съд правилно е приложил закона. На този етап фактите по делото, както са установени от по-долустоящия съд, вече не подлежат на разглеждане. Поради това касационното обжалване изпълнява важна функция при насърчаване на единството на закона.

Бази данни с правна информация

Допълнителна информация може да намерите на уебсайта, посветен на [Съдебната система на Нидерландия](#).

Съдебната практика може да намерите в една от [базите данни с правна информация](#).

Достъпът до тези бази данни безплатен ли е?

Да, достъпът е безплатен.

Връзки по темата

[Съдебна система в Нидерландия](#)

Последна актуализация: 07/03/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Австрия

Настоящият раздел на портала ви представя преглед на съдилищата в Австрия.

Организация на съдилищата — правосъдна система

Заедно със законодателната и изпълнителната власт съдебната власт е третият стълб на правовата държава. Федералният конституционен закон предвижда, че **обикновените съдилища упражняват компетентността си на федерално равнище**. Съдебната власт е разделена от изпълнителната на всички равнища. Съществува специална уредба относно правораздаването в определени области, осъществявано от независими трибунали. Австрийската правосъдна система включва — освен Федералното министерство на правосъдието — обикновените съдилища, прокуратурите, местата за лишаване от свобода (места за изпълнение на наказания лишаване от свобода и следствени арести) и пробационните служби, повечето от които са частни.

Обикновените съдилища (*ordentliche Gerichte*) са държавни институции, които се произнасят по гражданскоправни искове и наказателни обвинения в рамките на официална процедура. Те са създадени по силата на закона и в тях работят независими и безпристрастни съдии, които не могат да бъдат отстранени от служба или преместени и които се подчиняват единствено на закона.

Прокуратурите (*Staatsanwaltschaften*) са специализирани органи, които са отделени от съдилищата. По-специално те защитават обществения интерес в наказателното правораздаване. Това включва ръководството на предварителното производство, както и повдигането и поддържането на обвинение в наказателния процес. Прокуратурите са органи, включени в системата на обикновеното правосъдие.

Местата за лишаване от свобода отговарят за изпълнението на наказанията лишаване от свобода и за изпълнението на мерки по задържане.

Пробационните служби също са част от правосъдната система. Те се грижат за условно осъдените и предсрочно условно освободените лица. Тези задачи в основната си част са прехвърлени на частни асоциации, които подлежат на надзор от страна на Федералното министерство на правосъдието.

Федералният министър на правосъдието ръководи управлението на правосъдната система; на него е подведомствено **Федералното министерство на правосъдието**, което е един от висшите административни органи на федералната държава. Федералният министър на правосъдието е член на федералното правителство и отговоря за политическото ръководство и координация в своя сектор, както и за цялостния надзор на съдебната администрация и всички служби в нея.

Освен обикновените съдилища в Австрия съществуват Конституционен съд (*Verfassungsgerichtshof*) и Върховен административен съд (*Verwaltungsgerichtshof*), а от 1 януари 2014 г. — така също и административни съдилища. На федерално равнище бяха създадени Федерален административен съд (*Bundesverwaltungsgericht*) и Федерален финансов съд (*Bundesfinanzgericht*), чиито седалища са във Виена, но те имат също и звена в други градове. Освен това във всяка провинция бе създаден провинциален административен съд (*Landesverwaltungsgericht*). Административните съдилища не влизат в сферата на отговорност на Министерството на правосъдието.

Йерархическа структура на обикновените съдилища

Районни съдилища (*Bezirksgerichte*)

Окръжните съдилища (*Landesgerichte*), известни още като „първоинстанционни съдилища“ (*Gerichtshöfe erster Instanz*)

Апелативни съдилища (*Oberlandesgerichte*), известни още като „второинстанционни съдилища“ (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*)

Върховен съд (*Oberster Gerichtshof*)

Правни бази данни

Порталът на [Министерството на правосъдието на Австрия](#) предоставя обща информация за австрийската правна система.

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до портала на [Министерството на правосъдието на Австрия](#) е **безплатен**.

Последна актуализация: 29/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Полша

Настоящият раздел ви предоставя обща информация за съдебната система в Полша.

Организация на правосъдната система – съдебни системи

В Глава VIII от Конституцията на Полша са посочени съдилищата и трибуналите и са изброени органите, натоварени с правораздавателни функции в Полша, а именно:

Върховен съд (*Sąd Najwyższy*)

Общи съдилища (*sądy powszechne*)

Административни съдилища (*sądy administracyjne*)

Военни съдилища (*sądy wojskowe*).

Администрация на съдилищата

Видове съдилища – кратко описание

Системата на **общите съдилища** включва апелативните (*sądy apelacyjne*), окръжните (*sądy okręgowe*) и районните съдилища (*sądy rejonowe*). Тези съдилища разглеждат, освен останалите въпроси, дела по наказателно, гражданско, семейно право и право, отнасящо се до непълнолетните лица, търговско право, трудово и социално-осигурително право — с изключение на делата, които са от компетентността на други специализирани съдилища (например военни). Общите съдилища също така поддържат поземлени и ипотечни регистри, както и регистър на залозите, национален регистър на съдилищата и национален съдебен регистър.

Системата на **административните съдилища** включва Висшия административен съд (*Naczelny Sąd Administracyjny*) и районни административни съдилища — по един във всяко воеводство или район (*wojewódzkie sądy administracyjne*).

Върховният съд (*Sąd Najwyższy*) е най-висшият съдебен орган в Полша. Той извършва съдебен надзор върху решенията на всички други съдилища и гарантира съгласуваност при тълкуването на законите и съдебната практика. Върховният съд не е общ съд.

В полската правна система **Конституционният съд** (*Trybunał Konstytucyjny*) не се счита за общ съд. Конституционният съд се произнася по въпроси относно:

Конституционността на националното законодателство и международните споразумения

Съответствието на националното законодателство с международните споразумения, които трябва да бъдат ратифицирани преди да бъдат одобрени от парламента

Съответствието с Конституцията на законовите разпоредби, издадени от централните държавни органи, ратифицираните международни споразумения и законодателните актове

Конституционността на целите или действията на политическите партии

Конституционни искиове.

Държавният съд (*Trybunał Stanu*) решава дела, в които лица, които заемат (или са заемали) най-висши държавни длъжности, са обвинени в нарушение на Конституцията или на други законови актове.

Йерархия на съдилищата

Районни съдилища (*sądy rejonowe*) — обикновено действат като съдилища от първа инстанция

Окръжни съдилища (*sądy okręgowe*) — действат като апелативни съдилища или съдилища от първа инстанция при определени дела

Апелативни съдилища (*sądy apelacyjne*) — действат като апелативни съдилища

Върховен съд — най-висшият съдебен орган.

Бази данни с правна информация

Можете да намерите връзки към информация за всички общи съдилища, техните уебсайтове и данни за контакт (адреси, телефони, електронни адреси и др.) на уебсайта на [Полското министерство на правосъдието \(информация относно съдилищата\)](#).

Последна актуализация: 10/12/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Португалия

Настоящият раздел Ви предоставя преглед на съдебната система в Португалия.

Съдилища — общи принципи

Член 202 и следващите от Конституцията на Португалия определят принципите, залегнали в правораздаването и работата на съдилищата в Португалия. Съдилищата са суверенни органи с компетентност за правораздаване в името на народа. Те отговарят за защитата на законните права и интереси на гражданите, за забрана на нарушаването на демократичното върховенство на закона и за разрешаване на публични или частни спорове.

Съдилищата са независими и се подчиняват единствено на закона. Техните постановления са задължителни за всички публични и частни субекти и имат предимство пред решенията на всички други органи.

Делата се разглеждат публично, освен ако с оглед защита на личното достойнство или обществения морал или гарантиране на правилното си функциониране, съответният съд не реши друго чрез писмена заповед, в която са посочени основанията за решението му.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Съгласно член 209 и следващите от Конституцията в Португалия има два отделни вида съдилища — граждански съдилища и административни съдилища. Предвидени са също така и други съдилища — Конституционен съд (*Tribunal Constitucional*), Сметна палата (*Tribunal de Contas*), арбитражни съдилища (*tribunais arbitrais*) и мирови съдилища (*juizados de paz*).

В сферата на гражданското правораздаване компетентни да разглеждат граждански и наказателни дела са общите съдилища, които са организирани в три инстанции. В низходящ ред по йерархичната верига и с оглед на териториален обхват това са: Върховният съд (*Supremo Tribunal de Justiça*, с компетентност, обхващаща цялата страна), апелативните съдилища (*tribunais da relação*, един за всеки съдебен район и два в съдебен район Порто) и районните съдилища (*tribunais de comarca*, първоинстанционни съдилища).

В зависимост от предмета на делото и цената на иска първоинстанционните съдилища се разделят в три категории: съдилища с обща компетентност, съдилища със специализирана компетентност (наказателни дела, семейноправни въпроси, въпроси, свързани с непълнолетни лица, трудово право, търговия, морско дело и изпълнение на наказанията) или специфична компетентност (граждански, наказателни или смесени отделения; съдилища с граждански или наказателни състави; съдилища с граждански или наказателни състави, разглеждащи въпроси с малозначителен характер).

Административните съдилища включват първоинстанционните административни и данъчни съдилища, централните административни съдилища (север и юг) и Върховния административен съд (*Supremo Tribunal Administrativo*, който е с компетентност за цялата страна).

Споровете за компетентност между съдилищата се решават от *Tribunal de Conflitos*, чийто статут е уреден със закон.

Видове съдилища — кратко описание

В съдебната система на Португалия съществуват следните категории съдилища:

Конституционният съд, чиято основна задача е да преценява конституционността или законосъобразността на правните разпоредби, както и конституционността в случай на бездействие от страна на законодателя;

Сметната палата, която е най-висшият орган за контрол на законосъобразността на публичните разходи и за преглед на счетоводните отчети, които трябва да бъдат представени пред нея съгласно закона;

Съдилищата, които имат обща компетентност по граждански и наказателни дела, а така също и компетентност по всички дела, чието решаване не е от компетентността на други съдилища. Те включват Върховния съд, второинстанционните съдилища (по правило апелативните съдилища) и първоинстанционните съдилища (по правило районните съдилища);

Административните и данъчни съдилища, чиято роля е да разрешават спорове, възникнали във връзка с административни и данъчни въпроси. Те включват Върховния административен съд, централните административни съдилища, областните административни съдилища и данъчните съдилища;

Мировите съдилища, които са съдилища със специални характеристики и с компетентност по граждански дела с цена на иска, ненадвишаваща 15 000 EUR;

По време на война могат да бъдат сформирани и военни съдилища (*tribunais militares*).

Полезни връзки

[Конституционен съд](#)

[Сметна палата](#)

[Върховен съд](#)

[Апелативен съд на Лисабон](#)

[Апелативен съд на Порто](#)

[Апелативен съд на Коимбра](#)

[Апелативен съд на Гимараеш](#)

[Върховен административен съд](#)

[Централен административен съд, юг](#)

Последна актуализация: 13/09/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Румъния

Настоящият раздел от портала ви предоставя преглед на съдилищата в Румъния.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Принципите, структурата и организацията на румънската съдебна система са заложи в **Конституцията на Румъния** и в **Закон № 304/2004** относно организацията на съдебната система.

Следните съдилища съставляват съдебната система:

Висшият касационен съд;
апелативните съдилища;
трибуналите;
специализираните трибунали;
съдилищата от първа инстанция и
военните съдилища.

Йерархия на съдилищата

 Висшият касационен съд функционира като **Върховен съд** на Румъния. Той гарантира еднаквото тълкуване и прилагане на правото от другите съдилища.

15-те апелативни съдилища разполагат с трибунали и специализирани трибунали в рамките на своята компетентност.

42-те трибунала са организирани на областно равнище и в Букурещ и по правило са разположени в главния град на всяка област.

4-те специализирани трибунала функционират като отделни съдилища за дела, засягащи непълнолетни лица и семейноправни въпроси (1), и за търговски дела (3).

176 съдилища от първа инстанция са в рамките на компетентността на трибуналите.

Видове съдилища — кратко описание

Няколко съдилища от първа инстанция извършват съдебната си дейност в рамките на компетентността на всеки от 42-та трибунала.

Всички **176 функциониращи съдилища от първа инстанция** са организирани на областно равнище и в районите на Букурещ.

Всеки съд се оглавява от председател с управленска правоспособност. Специализираните отделения на съда се ръководят от председател на отделението. Във всеки съд ръководна комисия взима решенията относно общи въпроси, свързани с управлението на съда.

Военните съдилища са организирани в 4 военни трибунала, Териториалния военен трибунал в Букурещ и Военно-апелативен съд в Букурещ.

Всеки от военните трибунали има статут на военно звено.

 Висшият магистратски съвет е органът, който по Конституция гарантира независимостта на съдебната власт. Освен това той гарантира спазването на закона и на критериите за компетентност и професионална етика при упражняването на професионалните задължения на съдиите и прокурорите.

 Министерството на правосъдието допринася за правилното функциониране на съдебната система, гарантира, че правораздаването протича при подходящи условия като обществена услуга и защитава правовия ред и правата и свободите на гражданите.

Бази данни с правна информация

Следните бази данни с правна информация са достъпни онлайн:

Съдебната практика на Висшият касационен съд е публикувана на [уебсайта на Висшият касационен съд](#);

Обобщенията от съдебните решения са публикувани на портала на Съда. Вижте например [обобщените решения на Апелативния съд в Букурещ](#);

 Румънската база данни с правна информация, притежавана и поддържана от **Законодателния съвет на Румъния**, съдържа всички инструменти на румънското право (законали, правителствени наредби и др.);

Достъпът до базата данни с правна информация безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни с правна информация е безплатен.

Връзки по темата

 [Организация на правосъдието — Румъния](#)

 [Намиране на компетентни съдилища](#)

Последна актуализация: 10/02/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Съдебни системи в държавите-членки - Словения

Настоящият раздел ви представя преглед на съдебната система в Словения.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Всички съдилища в Република Словения са обикновени съдилища и действат в съответствие с принципите на конституционност, независимост и върховенство на закона.

Видове съдилища — кратко описание

Единната съдебна система се състои от съдилища с обща и специална компетентност.

Съдилищата с обща компетентност включват **44 районни, 11 окръжни и 4 апелативни съдилища** и **Върховния съд**.

Специализираните съдилища включват **3 съдилища по трудовоправни спорове**, един съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове (който се произнася по трудовоправни спорове и спорове, свързани със социалното осигуряване) и **административния съд**, който осигурява правна защита по административноправни спорове и има статута на апелативен съд.

Държавната прокуратура заема специално място в съдебната система, тъй като е независим държавен орган, но също така е и част от изпълнителната власт. Главният прокурор се назначава от Народното събрание.

Конституционният съд е най-висшият съдебен орган за защита на конституционността, законността, правата на човека и основните свободи. Той има правомощието да обезсилва действията на законодателната власт като анулира (отменя) даден законодателен акт или част от законодателен акт.

Конституционните съдии се назначават от Народното събрание след предложение на президента на Републиката. Избират се девет съдии за срок от девет години без възможност за продължаване на мандата им. Никой държавен орган няма правото да се намесва в дейността или решенията на съдиите от конституционния, специализираните и обикновените съдилища.

Бази данни с правна информация

Повече информация за съдилищата в Словения може да намерите на [официалния уебсайт на Върховния съд на Република Словения](#).

Връзки по темата

[Съдебни органи](#)

Последна актуализация: 02/11/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sk](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Словакия

Настоящият раздел представя преглед на съдебната система в Словакия.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Правораздаване

Правораздаването в Словакия се извършва от **обикновените съдилища** и **Конституционния съд на Словакия**.

Упражняването на съдебни правомощия се извършва от независими и безпристрастни съдилища. На всички равнища съдебните въпроси са разделени от тези на другите национални органи.

Председателят на съда отговаря за правораздаването.

Администриране на съдилищата

Съдилищата в Словакия се административират по закон от Министерството на правосъдието на Словакия и от председателя на съответния съд, който също представлява установен със закон орган на съда. Административното управление на съда се осигурява и от административния му директор, в рамките на закона.

Видове съдилища — кратко описание

Система на обикновените съдилища:

районни съдилища (54),
окръжни съдилища (8),
Върховен съд на Словашката република,
Специален наказателен съд.

Йерархия на съдилищата

Съгласно Закон № 757/2004 за съдилищата и за изменение и допълнение на някои законодателни актове:

Районните съдилища разглеждат като първа инстанция граждански и наказателни дела, освен когато правната уредба относно съдебните производства предвижда друго.

Районните съдилища разглеждат също така дела, свързани с избирателните права и провеждането на избори, когато това е предвидено от специален закон.

Окръжните съдилища разглеждат като втора/въззивна инстанция граждански и наказателни дела, които са разгледани на първа инстанция от районните съдилища.

Процесуалната правна уредба уточнява при кои граждански и наказателни дела окръжните съдилища действат като първоинстанционни съдилища.

Окръжните съдилища разглеждат административните дела като първа инстанция, освен в случаите когато законът предвижда друго.

Окръжните съдилища разглеждат и други дела, освен ако специален закон предвижда друго (Закон № 166/2003 за защита на личния живот от непозволено ползване на информационни технологии и за изменение и допълнение на някои закони, както и Закон за защита срещу подслушване на комуникационните средства).

Върховният съд действа и се произнася:

по обикновени жалби срещу решения на окръжните съдилища и Специалния наказателен съд;

по извънредни жалби срещу решения на районните и окръжните съдилища, Специалния наказателен съд и Върховния съд;

по споровете за компетентност между съдилищата и органите на държавната власт;

по оттегляне и поверяване на дело на съд, различен от компетентния съд, ако това е предвидено в правната уредба относно съдебните производства;

по други дела, когато законът или международен договор предвиждат това.

Върховният съд **контролира** процеса на вземане на решения от страна на съда по дела, по които е постановено окончателно съдебно решение.

Върховният съд също така съдейства за **еднаквото тълкуване и последователното прилагане на законите** и на други общозадължителните правни разпоредби:

чрез собствените си решения;

чрез приемане на становища, имащи за цел уеднаквяване на тълкуването на законодателните актове и на други общозадължителните правни разпоредби;

чрез публикуване на влезли в сила съдебни решения от първостепенно значение в сборник със съдебни решения на Върховния съд и решения на съдилищата на Словашката република.

Бази данни с правна информация

Допълнителна информация може да намерите на уебсайта на [Министерството на правосъдието на Словашката република](#).

Връзки по темата

[Уебсайт на словашкото Министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 18/05/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Финландия

Този раздел ви предоставя обща информация за съдебната система на Финландия.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Най-общо казано съдебната система на Финландия се състои от:

независими съдилища, съдилища с обща компетентност, административни съдилища и специализирани съдилища, прокуратура,

съдебно-изпълнителни органи (които отговарят за изпълнението на съдебните решения),

служба за управление на местата за лишаване от свобода (която отговаря за изпълнението на присъдите за лишаване от свобода)

служба за правна помощ, адвокати и оправомощени правни съветници.

Под правосъдие може да се разбира и единствено дейността на съдилищата.

В член 98 от финландската Конституция са изброени различните съдилища. Общи съдилища са Върховният съд, апелативните съдилища и районните съдилища. Общи административни съдилища са Върховният административен съд и местните административни съдилища.

Върховна съдебна власт по граждански и наказателни дела се упражнява от [Върховния съд](#), а по административни дела — от [Върховния административен съд](#). Двете върховни съдилища също така упражняват надзор върху прилагането на закона в рамките на своята компетентност.

Във Финландия съществуват и специализирани съдилища, предвидени в отделни законодателни актове.

Независимостта и автономията на съдиите се гарантира от разпоредба на Конституцията, която гласи, че съдия може да бъде отстранен от длъжност само със съдебно решение. Съдиите не могат да бъдат прехвърляни от една длъжност на друга без тяхно съгласие, освен ако прехвърлянето не е част от преустройство на съдебната система.

Член 21 от Конституцията гласи, че всеки има право неговото дело да бъде разгледано надлежно и без необосновано забавяне от компетентен съд или от друг орган. Съгласно член 21, параграф 2 публичният характер на съдебния процес и правото на всеки да бъде изслушан, правото на обосновано съдебно решение и правото на обжалване на това решение са гарантирани от закона. Това важи и за гаранциите за справедлив процес и за добра администрация. В този член също така са предвидени някои изисквания за качество по отношение на съдебната дейност.

Администрация на съдилищата

Много от задълженията и отговорностите, свързани със съдебната администрация и с провеждането на правосъдната дейност са от компетентност основно на Министерство на правосъдието.

Допълнителна информация

[Уебсайтът на финландските съдилища](#) съдържа информация за съдебната система на Финландия. Той представлява универсален портал, предоставящ информация за съдилища, прокурори, съдебно-изпълнителни органи и правна помощ.

Той включва например най-новата съдебна практика на апелативните съдилища и на административните съдилища.

Безплатният достъп до [базата данни с правна информация Finlex](#) включва съдебна практика от съдилищата, Конституцията на Финландия в електронен формат и преводи на финландски законодателни актове и постановления.

Последна актуализация: 09/02/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sv](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Швеция

Настоящият раздел съдържа преглед на съдебната система в Швеция.

Организация на правосъдната система — съдебна система

Видове съдилища — кратко описание

Съдебната система обикновено се състои от органите и агенциите, отговорни за върховенството на закона и правната сигурност. Съдилищата са в основата на съдебната система, която също включва органи, отговорни за превенция на престъпления и за разследвания, включително:

[Полицията](#)

[Прокуратурата](#) и [Шведското национално бюро за икономически престъпления](#)

[Националният съвет за съдебна медицина](#)

Службата за лишаване от свобода и пробация.

Други органи, като Службата за правоприлагане, могат да имат задачи, свързани със съдебната система.

Йерархия на съдилищата

В Швеция има два вида паралелно съществуващи съдилища:

Общи съдилища, които се занимават с наказателни и граждански дела, и

Общи административни съдилища, които се занимават с дела, свързани с публичната администрация.

Общите съдилища са организирани в **тристепenna система**: районни съдилища, апелативни съдилища и Върховния съд.

Административните съдилища също имат три нива: окръжни административни съдилища, административни апелативни съдилища и Върховния административен съд. Освен това съществуват няколко специални съдилища и трибунали за гледане на специфични видове дела и въпроси.

Администрация на съдилищата

[Министерството на правосъдието](#) е отговорно за въпроси, касаещи съдилищата, включително процедурните правилници и организацията на съдилищата. Въпреки това нито правителството, нито никоя друга агенция няма правомощия да влияе върху решението на съответния съд по определено дело.

[Националната администрация на съдилищата](#) е централната административна агенция за публични съдилища, публични административни съдилища, регионални трибунали по спорове по наемни правоотношения и [Националният орган за правна помощ](#).

Последна актуализация: 06/11/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Англия и Уелс

Настоящият раздел ви предоставя обща кратка информация за съдилищата в Англия и Уелс.

Организация на правосъдната система — съдебна система

В Обединеното кралство съществуват три юрисдикции: Англия и Уелс, Шотландия и Северна Ирландия. В тази страница се обсъждат съдилищата, които се намират в юрисдикцията на Англия и Уелс.

Администрация на съдилищата

Управлението на много от съдилищата в Англия и Уелс е отговорност на Съдебната служба на Нейно величество (Her Majesty's Courts and Tribunals Service, [HMCTS](#)). HMCTS е агенция към [Министерството на правосъдието \(Ministry of Justice\)](#), правителственото ведомство, което носи отговорност за правосъдната система в Англия и Уелс.

Видове съдилища и йерархия на съдилищата — кратко описание

Наказателните дела в Англия и Уелс се разглеждат в магистратските съдилища (magistrates' courts), Кралския съд (Crown Court), дивизионните съдилища на Висшия съд (divisional courts of the High Court) и наказателното отделение на Апелативния съд (Court of Appeal).

Гражданските дела в Англия и Уелс се разглеждат в окръжните съдилища (County courts), Висшия съд и гражданското отделение на Апелативния съд.

Новият Върховен съд на Обединеното кралство е апелативният съд от последна инстанция в Обединеното кралство, който разглежда както наказателни, така и граждански дела, въпреки че наказателните дела, разглеждани от шотландските съдилища, не могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд.

По-подробна информация относно съдилищата в Англия и Уелс може да бъде намерена на страницата, която описва обикновените съдилища в Англия и Уелс, и на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#). Информация относно някои от трибуналите и специализираните съдилища в Англия и Уелс може да бъде намерена на страницата, която описва специализираните съдилища в Англия и Уелс.

Полезни връзки

[HMCTS](#), [Министерство на правосъдието \(Ministry of Justice\)](#), [Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#)

Последна актуализация: 12/12/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Съдебни системи в държавите-членки - Северна Ирландия

Настоящият раздел ви предоставя обща информация за съдилищата в Северна Ирландия.

Организация на правосъдната система – съдебна система

В Обединеното кралство има три юрисдикции: Англия и Уелс, Шотландия и Северна Ирландия.

Видове съдилища — кратко описание

Върховен съд (*Supreme Court*)

През 2009 г. новият **Върховен съд на Обединеното кралство** (*Supreme Court of the United Kingdom*) поема компетентността на Апелативната комисия на Камарата на лордовете (*Appellate Committee of the House of Lords*). Освен това, Върховният съд поема функциите, възложени на Юридическата комисия на Тайния съвет (*Judicial Committee of the Privy Council*) (най-висшият апелативен съд в няколко независими държави от Британската общност, отвъдморски територии на Обединеното кралство и територии, зависими от Британската корона).

Върховният съд е **апелативният съд от последна инстанция** в Обединеното кралство както за наказателни, така и за граждански дела, макар че наказателни дела от Шотландия не могат да бъдат обжалвани пред Върховния съд. Обикновено, разрешение за отнасяне на дело за обжалване пред Върховния съд се предоставя единствено ако по делото има правни въпроси от обществено значение.

Апелативен съд (*Court of Appeal*)

Апелативният съд разглежда жалби срещу решения по наказателни дела на Кралския съд (*Crown Court*) и жалби срещу решения по граждански дела на Висшия съд (*High Court*).

Висш съд (*High Court*)

Висшият съд се занимава с граждански дела, разглежда жалби по наказателни дела и е оправомощен да упражнява контрол върху действията на физически лица или организации, за да провери дали са действали законосъобразно и правилно. Висшият съд обикновено се занимава с дела, чиято цена на иска е над 30 000 GBP. В някои случаи дело с цена на иска над 30 000 GBP може да бъде прехвърлено от Висшия съд на окръжния съд (*county court*) и по подобен начин дело с цена на иска под 30 000 GBP може да бъде прехвърлено от окръжния съд на Висшия съд.

Висшият съд се състои от следните три отделения:

Семейно отделение (*Family Division*) —

то се занимава със сложни бракоразводни дела, по които има спорно производство, настояничество, осиновяване, домашно насилие и други подобни дела. Отделението разглежда също така жалби срещу решения по брачни дела, постановени от магистратски и окръжни съдилища, дела на хора, които страдат от психични заболявания, и с по-прости наследствени дела.

Отделение на кралската скамейка (*Queens Bench Division*) —

то разглежда големи и/или сложни иски за обезщетение. То разглежда също така и ограничен брой жалби срещу решения на магистратските или Кралските съдилища, упражнява контрол върху действията на организации, за да провери дали те са действали законосъобразно и разглежда иски за обида и клеветата.

Канцлерско отделение (*Chancery Division*) —

то се занимава с дела за доверителна собственост, оспорени завещания, ликвидирани на дружества, несъстоятелност, ипотеки, благотворителна дейност, оспорен приход (обикновено подоходен данък) и пр.

Кралски съд (*Crown Court*)

Кралският съд се занимава с:

Дела за по-тежки престъпления, които ще бъдат разглеждани от съдия и в повечето случаи от съдебни заседатели;

Осъдителни присъди, постановени от магистратските съдилища, които са отнесени към Кралския съд за определяне на наказанието.

Наказанията лишаване от свобода и глоба, налагани от Кралския съд, са по-тежки от същите наказания, налагани от магистратските съдилища.

Окръжен съд (*County Court*)

Окръжните съдилища се занимават с граждански дела, като последните се разглеждат от съдия (*judge*) или районен съдия (*district judge*).

Окръжният съд обикновено разглежда дела с цена на иска под 30 000 GBP (или 45 000 GBP при дела, свързани с имуществени права). Делата с по-голяма цена на иска се разглеждат от Висшия съд – вж. информацията по-горе. Всички иски, произтичащи от регулирани кредитни споразумения, трябва да бъдат предявявани пред окръжния съд, независимо от цената на иска.

Примери за дела, с които се занимава окръжният съд:

спорове между наемодател и наемател: например за владение (отнемане на имущество по съдебен ред), неплатени наеми, ремонтни дейности; потребителски спорове: например за дефектни стоки или услуги;

искове за телесни повреди (телесни повреди в резултат от небрежност): например транспортни произшествия, инциденти, свързани с пропадания в дупки в пътната настилка, трудови злоупотреби;

бракоразводни дела, по които няма спор. Такива дела могат да се разглеждат само от някои окръжни съдилища;

дела за дискриминация, основана на раса и пол;

проблеми, свързани с дългове: например кредитор, който търси събиране на дължимите му суми;

проблеми, свързани с трудови правоотношения: например дължими надници или заплати или плащане вместо предизвестие;

жалби срещу решения на магистратски съд, които се разглеждат от съдия (и поне двама непрофесионални магистрати, ако ответникът е непълнолетно лице).

Дела по иски с малък материален интерес

Делата по иски с малък материален интерес също се разглеждат от окръжния съд. По правило искът с малък материален интерес представлява иск, чиято цена не превишава 3 000 GBP.

Магистратски съд (*Magistrates' Court*)

Магистратските съдилища разглеждат наказателни и някои граждански дела. Делата се разглеждат от районен съдия (от магистратски съд).

Наказателни дела в магистратския съд

Магистратските съдилища разглеждат дела за престъпления, по които ответникът няма право делото му да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели. Тези престъпления се разглеждат по реда на съкратената процедура (и са известни като „*summary offences*“). За престъпленията, преследвани по реда на съкратената процедура, се предвижда наказание лишаване от свобода до шест месеца и/или глоба до 5 000 GBP.

Магистратските съдилища разглеждат също така дела за престъпления, при които ответникът може да избере делото да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели, но той е избрал то да бъде гледано пред магистратския съд. Ако ответникът избере делото да бъде разглеждано с участието на съдебни заседатели, то се прехвърля на Кралския съд.

Съд за непълнолетни лица (*Youth Court*)

Съдът за непълнолетни лица се занимава с младежи, които са извършили престъпления и са на възраст между 10 и 17 години. Той е част от магистратския съд като делата се разглеждат от районен съдия (от магистратския съд) и двама други специално обучени непрофесионални магистрати. Ако непълнолетно лице е обвинено в извършването на много тежко престъпление, което се наказва с 14 или повече години лишаване от свобода, когато е извършено от пълнолетно лице, съдът за непълнолетни лица може да предаде делото за разглеждане от Кралския съд.

Граждански дела в магистратския съд

Магистратските съдилища разглеждат ограничен брой граждански дела, както следва:

дела за някои граждански задължения: например за неизплатени задължения за подоходен данък, неплатени вноски за социално осигуряване, неизплатени задължения за ДДС, такси;

дела за лицензи: например във връзка с предоставяне, подновяване или отнемане на лицензи за питейни заведения и клубове;

дела по някои брачни спорове: свързани например с издръжка и изваждане на брачния партньор от семейното жилище;

дела, свързани с благосъстоянието на децата: например за разпореждания на съда за оказване на грижи или упражняване на надзор от органи на местната власт, производства по осиновяване и заповеди на съда за определяне на местожителство на деца.

Съдебно-медицински съдилища (*Coroners' Courts*)

Те разследват обстоятелствата около случаи на внезапна, жестока или неестествена смърт.

Йерархия на съдилищата

По-подробна информация и схема на структурата на съдилищата в Северна Ирландия може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Управление на съдилищата

Отговорността за управлението на съдилищата, попадащи в юрисдикцията на Северна Ирландия, е възложена на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Управлението се изразява в:

оказване на административно съдействие на съдилищата и съдебната власт в Северна Ирландия;

осигуряване на изпълнение на решенията на гражданските съдилища посредством централизирана услуга за принудително изпълнение, предоставяна от Службата за принудително изпълнение;

оказване на административно съдействие на различни съдилища.

Връзки по темата

[Съдебна служба на Северна Ирландия](#)

Последна актуализация: 28/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Съдебни системи в държавите-членки - Шотландия

Настоящият раздел ви предоставя обща информация за съдилищата в Шотландия.

Организация на правосъдната система — съдебни системи

В Обединеното кралство съществуват три юрисдикции: Англия и Уелс, Шотландия и Северна Ирландия.

Администрация на съдилищата

За Администрацията на съдилищата в Шотландия отговаря [Съдебната служба на Шотландия \(Scottish Courts Service\)](#). Тя е независим орган, председателстван от Лорд Председателя (*Lord President*), най-висшият съдия в Шотландия.

Видове съдилища и йерархия на съдилищата — кратко описание на основните съдилища

Организацията на различните съдилища в Шотландия е следната:

Съдебното производство в наказателните съдилища е разделено на „по общ ред“ (*solemn*) (дела за престъпления с най-висока степен на обществена опасност, по които има процес със съдебни заседатели) и „съкратено“ (*summary*) (дела за престъпления с по-ниска степен на обществена опасност, които се разглеждат от един съдия).

Върховният съд по правораздаване (High Court of Justiciary) се оглавява от председател (*Lord Justice General*), който също така е Лорд Председател (*Lord President*). Това е върховният наказателен съд на страната, който разглежда дела за престъпления с най-висока степен на обществена опасност, като убийства или изнасилвания. Той също така действа и като въззивен съд от последна инстанция по наказателни дела. По-голямата част от наказателните дела, както по общ ред, така и по съкратената процедура, се разглеждат от **шерифския съд (Sheriff Court)**, а делата по по-леки престъпления по съкратената процедура от **мировия съд (Justice of the Peace court)**. Последният е съставен от мирови съдии (*justices of the peace*) (които са непрофесионални съдии, заседаващи с юридически правоспособни съветници, или платени магистрати, които са юридически правоспособни).

Гражданските съдилища разглеждат дела от различен характер, включително за събиране на дългове, семейноправни спорове и спорове от търговскоправен характер. **Върховният съд на Шотландия (Court of Session)** е върховният граждански съд в Шотландия. Той се състои от Външно отделение (*outer house*), което разглежда делата като първа инстанция, и Вътрешно отделение (*inner house*), което разглежда главно въззивни обжалвания. Съдът се оглавява от председателя на Върховния съд на Шотландия (*Lord President*).

Касационните жалби могат да бъдат подавани до новия Върховен съд на Обединеното кралство (*Supreme Court of the United Kingdom*).

Шерифските съдилища могат да разглеждат дела, подобни на тези, които се разглеждат от Върховния съд на Шотландия, но също така да провеждат опростени производства по дела с материален интерес до максимум 5 000 GBP, по които не се изисква присъствието на процесуални представители.

Повече информация относно съдебната система на Шотландия можете да намерите на уебсайта на [Съдебната служба на Шотландия](#).

Връзки по темата

[Съдебна служба на Шотландия](#), [Правителство на Шотландия](#)

Последна актуализация: 18/05/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.